

การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

นางสาวเสาวรส บุญสม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

The Construction of the Practice for Developing Capabilities of Writing
a Composition for Mathayom Suksa II Students

Miss Saowarot Boonsom

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ชื่อและนามสกุล	นางสาวเสาวรส บุญสม
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์วรรณ บัวเกิด

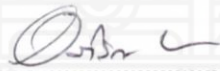
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

 บัวเกิด

(รองศาสตราจารย์วรรณ บัวเกิด)

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุมาน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้ศึกษา นางสาวเสาวรส บุญสม **รหัสนักศึกษา** 2562101705

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา จำนวน 10 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความที่สร้างขึ้น (2) แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยผู้เชี่ยวชาญ และ (3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้ามี่ดังนี้ (1) แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ แบบฝึกที่ 1 เรื่อง การใช้คำ แบบฝึกที่ 2 เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร แบบฝึกที่ 3 เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง แบบฝึกที่ 4 เรื่อง โวหารในการเขียนเรียงความแบบฝึกที่ 5 เรื่อง การเขียนเรียงความ และแบบฝึกที่ 6 เรื่อง การเขียนเรียงความจากประสบการณ์ โดยแบบฝึกแต่ละเรื่องประกอบด้วย ใบความรู้ กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง (2) การตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าแบบฝึกการเขียนเรียงความในภาพรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

คำสำคัญ แบบฝึกความสามารถด้านการเขียนเรียงความ มัธยมศึกษา

Independent Study title: The Construction of the Practice for Developing Capabilities of Writing a Composition for Mathayom Suksa II Students

Author: Miss Saowarot Boonsom; **ID:** 2562101705;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Wanna Buagerd, Associate Professor;

Academic year: 2018

Abstract

This study aims to (1) produce the exercises to develop the composition writing for Matthayom Suksa II and (2) to assess to the quality of the composition writing exercises for Matthayom Suksa II.

Three qualified persons and ten Matthayom Suksa II students of Bua Chet Wittaya School were purposively sampled as the participants. The research instruments were 1) the composition writing exercises (2) the quality assessment forms for composition writing exercises and (3) questionnaires. The collected data was analyzed by index of item-objective congruence, mean and standard deviation.

The study disclosed that (1) the composition writing exercises, which each exercise contains knowledge sheets and worksheets with answers ,consist of 6 topics, namely, first exercise “words use”, second exercise “sentences for communication”, third exercise “plots”, forth “phrases used in the composition writing”, fifth exercise “the composition writing”, and sixth exercise “the composition writing based on students’ experiences ”, (2) the quality assessment for additional reading books by the qualified persons found that the overall index of item-objective congruence of the composition writing exercises was 1.00 and (3) students’ opinions toward the composition writing exercises as a whole was at high level.

Keyword: Exercises to Develop Composition Writing Ability for Matthayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์วรรณ บัวเกิด ซึ่งให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้งานด้วยความเมตตา ให้ความช่วยเหลือและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน นางสาวสุทธิรัตน์ คงไทย นายประวิทย์ วงษ์เก่า และนางสาวเบญจพร เหล่าวงษ์ ที่กรุณาตรวจสอบเนื้อหา ให้ความแนะนำ จนแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณแม่และพี่น้องทุกคน ที่คอยให้กำลังใจ ให้คาปรึกษาและสนับสนุนกำลังใจ ทรัพย์ในการศึกษาค้นคว้าอิสระและขอขอบใจเพื่อน ๆ ที่คอยเป็นกำลังใจและให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เป็นผลให้งานการศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 งานงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มา ณ โอกาสนี้

เสาวรส บุญสม
พฤศจิกายน 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบความคิดในการสร้างแบบฝึก.....	3
แนวทางการสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ.....	19
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	24
บทที่ 2 แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	25
บทที่ 3 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการศึกษา.....	89
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	106
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย.....	107
ข แบบประเมินความคิดเห็น.....	113
ประวัติผู้ศึกษา	119

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารเพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่เป็นทั้งศิลป์และศาสตร์ ฟองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ(2556, น.44) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารด้วยตัวอักษร ถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน การเขียนทุกชนิดต้องประกอบด้วยความรู้ หลักการและวิธีการ การเขียนจึงเป็นทักษะสำคัญที่นักเรียนทุกระดับชั้นต้องเรียนรู้และฝึกฝนอย่างจริงจัง ดังนั้นการเขียนที่ดีจะต้องสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง เลือกใช้ถ้อยคำสำนวนที่เหมาะสม สละสลวย ลำดับความคิดการเขียนได้ดี มีความคิดคล่อง มีความคิดสร้างสรรค์และแปลกใหม่ กล้าคิด กล้าที่จะเขียนเรื่องราวต่างๆตามความคิดของตนเองเพื่อสื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจความคิดและจินตนาการที่สื่อผ่านงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

เรียงความเป็นงานเขียนซึ่งเรียบเรียงเรื่องราวเป็นร้อยแก้วตามหัวข้อที่กำหนด ราชบัณฑิตยสถาน (2554, น.1014) ผู้เขียนมีจุดประสงค์จะถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทรรศนะ ความรู้สึก ความเข้าใจออกมาเป็นเรื่องราวด้วยถ้อยคำสำนวนที่เรียบเรียงอย่างชัดเจนและท่วงทำนอง การเขียนที่น่าอ่าน (อัมพร ทองใบและมาลี พันธุ์ประเสริฐ 2555, น.383) จากสาระการเรียนรู้แกนกลางและตัวชี้วัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการเขียนมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและเป็นทักษะที่จำเป็นจะต้องฝึกให้เกิดความชำนาญเพื่อนำไปใช้

จากผลการทดสอบทักษะการเขียนพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่สามารถเขียนเรียงความได้ตามรูปแบบของการเขียน สิ่งที่เป็นปัญหามากในงานเขียนของนักเรียนคือนักเรียนส่วนใหญ่มักใช้ภาษาพูดหรือใช้คำไม่ถูกต้อง ขาดทักษะการใช้ภาษา ขาดความคิดในการเขียน จึงไม่สามารถสร้างสรรค์งานเขียนได้ และเมื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนเรียนรู้ของครูพบว่า การสอนเขียนเรียงความโดยส่วนใหญ่มักจะให้นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพ เขียนจากจินตนาการหรือเขียนจากหัวข้อที่กำหนด ถ้าพบว่านักเรียนเขียนได้ไม่ดีก็จะฝึกซ้ำๆ ในลักษณะเดิม จนบางครั้งนักเรียนเกิดความรู้สึกไม่อยากเขียน ไม่อยากเรียนและครูผู้สอนเกิดความท้อแท้ที่จะปรับปรุงแก้ไขก็ยกเลิกที่จะสอนเรียงความ

การสร้างแบบฝึกเป็นอีกปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมความสนใจในการเขียนของนักเรียน วรรณิการ์ พวงเกษม (2540, น.7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มากเพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำอย่างเป็นระบบระเบียบ ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาได้ดีขึ้น แต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย นอกจากนี้ยังช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น การให้เด็กทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่น หรือปัญหาต่างๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันท่วงที ทำให้มีโอกาสดูฝึกฝนทักษะต่างๆ ได้มากขึ้น

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการสร้างแบบฝึกเพราะแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นและเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความ

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- 2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา จังหวัดสุรินทร์ มีเนื้อหา จำนวน 6 เรื่อง ดังนี้

- แบบฝึกที่ 1 เรื่อง การใช้คำ
- แบบฝึกที่ 2 เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร
- แบบฝึกที่ 3 เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง
- แบบฝึกที่ 4 เรื่อง โวหารในการเขียนเรียงความ
- แบบฝึกที่ 5 เรื่อง องค์ประกอบของเรียงความ
- แบบฝึกที่ 6 เรื่อง การเขียนเรียงความจากประสบการณ์

4. นิยามคำศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ หมายถึง สื่อการสอนชนิดหนึ่ง ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและทบทวนความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเขียนเรียงความ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจ ได้รวดเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

5. กรอบความคิดในการสร้างแบบฝึก

กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

5.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 : การเขียน มาตรฐาน ท. 2.1 : ใช้กระบวนการ การเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ม.2/3 การเขียนเรียงความ การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์ โดย กำหนดให้นักเรียนเรียนเกี่ยวกับการเขียนอย่างเป็นทางการอันประกอบด้วย การเขียนสื่อสาร การเขียนเรียงความ และการเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ จนสามารถเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนต้องได้รับการเสริมแรงเพื่อจูงใจให้เขียนแล้วยังต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอจึงจะเกิดความชำนาญในการเขียนและผลสัมฤทธิ์ในด้านการเขียนสูงขึ้น ดังที่ กรมวิชาการ (2546, น. 234) กล่าวว่า ผู้ที่เขียนเรียงความได้ดีย่อมสามารถเขียนงานประเภทอื่นได้ดีเช่นกัน แต่ถ้านักเรียนเขียนเรียงความไม่ได้ เขียนไม่เป็น ก็ย่อมมีผลต่อการเขียนประเภทอื่นๆ ด้วย สื่อการสอนประเภทแบบฝึกการเขียน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาใช้ฝึกเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนคิดและเขียนได้อย่างถูกต้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนที่เป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม ซึ่งทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระหนึ่งที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาด้านความรู้เช่นกัน โดยเฉพาะสาระด้านการเขียนซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเขียนไว้ว่า ใช้กระบวนการ การ

เขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูล สารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 การเขียนเรียงความ

5.2.1 ความหมายของเรียงความ

การเขียนเรียงความ เป็นทักษะทางการเขียนที่แสดงออกทางความคิดโดยอาศัยความรู้ที่ประมวลมาจากความคิด ทักษะการฟัง ทักษะการดู ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนเรียงความนับว่าเป็นผู้ที่มีพัฒนาการทางภาษา เป็นอย่างดีซึ่งมีผู้ให้ความหมายดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2554, น.1014) อธิบายคำว่าเรียงความไว้ว่า (ก.) เรียบเรียงเรื่องราวเป็นร้อยแก้วตามหัวข้อที่กำหนด (น.) เรื่องที่เรียบเรียงเป็นร้อยแก้วตามหัวข้อที่กำหนดให้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2549) และ อัมพร ทองใบและมาลี พันธุ์ประเสริฐ (2555, น.383) ได้กล่าว เรียงความเป็นงานเขียนชนิดหนึ่งของผู้เขียนมีจุดประสงค์จะถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทรรศนะ ความรู้สึก ความเข้าใจออกมาเป็นเรื่องราวด้วยถ้อยคำสำนวนที่เรียบเรียงอย่างชัดเจน โดยเรื่องราวที่แต่งและเรียบเรียงขึ้นตามความนึกคิดและความรู้ของผู้แต่ง ซึ่งมีการคิดโครงสร้างเรื่องให้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง แล้วนำถ้อยคำมาประกอบเป็นประโยคและเรียบเรียงเป็นเนื้อความให้ต่อเนื่องกันตามโครงเรื่องที่คิดไว้ นอกจากนี้ กัลยา สหชาติโกสีย์ (2545) ได้กล่าวถึงความหมายของเรียงความไว้ว่า การเขียนเรียงความคือ การรู้จักจัดลำดับข้อความ เรื่องราวต่างๆ ให้น่าสนใจน่าอ่านแทรกความรู้ ความคิดของผู้เขียน ผู้เขียนต้องมีเจตนาว่าต้องการเสนออะไรให้ผู้อ่าน โดยใช้ภาษาที่ราชการ ใช้คำสุภาพสำหรับบุคคลทั่วไปและใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับของบุคคล

จากความหมายของการเขียนเรียงความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าเรียงความ หมายถึง งานเขียนที่มุ่งถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้ ความคิดและทัศนคติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยถ้อยคำสำนวนที่เรียบเรียงอย่างสละสลวยตามรูปแบบของการเขียนเรียงความ

5.2.2 องค์ประกอบของเรียงความ

เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ (2552) ได้อธิบายรูปแบบของเรียงความไว้ว่ารูปแบบของการเขียนเรียงความแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. คำนำ อยู่ส่วนแรกของเรียงความ มีความยาวพอประมาณ ใช้แสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนต่อหัวข้อเรื่อง บางเรื่องก็ขึ้นคำนำโดยใช้ถ้อยคำจำกัดความหัวข้อ
2. เนื้อเรื่อง เป็นย่อหน้าถัดจากคำนำ ส่วนของเนื้อเรื่องควรมีประมาณ 2-4 ย่อหน้า ต้องบรรยายชัดเจน ยกตัวอย่างให้เห็นจริง อ้างอิงให้ข้อความมีน้ำหนัก

3. สรุปลง เป็นย่อหน้าสุดท้ายของเรียงความ ควรมีเพียงย่อหน้าเดียว และไม่ต้องเขียนคำสรุป บางครั้งอาจจบลงด้วยคำคม หรือสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง

อัมพร ทองใบและมาลี พันธุ์ประเสริฐ (2555, น.383) ได้อธิบายองค์ประกอบของเรียงความว่ามี องค์ประกอบ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

คำนำ เป็นส่วนของเรียงความส่วนแรกที่มีหน้าที่เปิดประเด็นเข้าสู่เรื่อง เป็นการบอกให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนจะเขียนเรื่องอะไร เพื่อชักนำให้คนสนใจอ่านเนื้อเรื่องต่อไป คำนำเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของเรียงความเพราะเป็นส่วนช่วยดึงดูดให้ผู้อ่านหันมาสนใจเรื่องราวที่เขียน ผู้อ่านจะอ่านเรื่องต่อไปหรือไม่ก็อยู่ที่คำนำ

เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของการเขียนเรียงความ เพราะเป็นส่วนที่เสนอความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ทรรศนะ หรือความรู้สึกรู้สึกของผู้เขียนให้แจ่มแจ้ง โดยอาจยกอุทาหรณ์ สุภาษิต และประสบการณ์ของผู้เขียนมาสนับสนุนเรื่องที่เขียนก็ได้

สรุป เป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความที่ผู้เขียนจะเน้นความรู้ ความคิดหลัก หรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่เขียนอีกครั้งหนึ่ง การสรุปนั้นว่ามีส่วนสำคัญเท่ากับคำนำ เพราะเป็นส่วนช่วยเสริมให้เรียงความมีคุณค่ามากขึ้น

จากการศึกษาองค์ประกอบของเรียงความสามารถสรุปได้ว่า เรียงความประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป คำนำ เป็นส่วนของเรียงความส่วนแรกที่มีหน้าที่เปิดประเด็นเข้าสู่เรื่อง เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของการเขียนเรียงความ เพราะเป็นส่วนที่บรรยายความรู้ ความคิด หรือความรู้สึกรู้สึกของผู้เขียน และสรุปเป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความที่ผู้เขียนจะเน้นความรู้ ความคิดหลักเพื่อเสริมให้เรียงความมีคุณค่ามากขึ้น

5.2.3 ลักษณะของเรียงความที่ดี

การเขียนเรียงความที่ดีต้องอาศัยความสามารถและความรู้ของผู้เขียนในการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาที่สละสลวย เข้าใจง่าย ชัดเจน และถูกต้อง โดยมีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญกล่าวถึงลักษณะของเรียงความที่ดีได้ดังนี้

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2558) เรียงความที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้

1. เอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หมายความว่าไม่ให้เขียนนอกเรื่อง
2. สัมพันธภาพ คือ ความสัมพันธ์กัน หมายถึง ข้อความแต่ละข้อความหรือย่อหน้าจะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน
3. สารัตถภาพ คือ เน้นสาระสำคัญของย่อหน้าแต่ละย่อหน้าและของเรื่องทั้งหมด โดยใช้ประโยคสั้นๆ สรุปกินความทั้งหมด

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและคณะ (2558) ได้กล่าวถึงลักษณะของเรียงความที่ดี โดยสรุปได้ว่า เรียงความที่ดีควรมีลักษณะ 3 ประการ คือ เอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีใจความและความมุ่งมั่นอันสำคัญแค่เพียงอย่างเดียว เนื้อหาที่เขียนจะต้องเกี่ยวข้องกับความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยการเขียนเนื้อหาต้องมีเหตุผลสอดคล้องกัน และเรียงความจะมีเอกภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับการวางโครงเรื่อง นอกจากนี้การเขียนย่อหน้าซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเรียงความก็ต้องมีเอกภาพด้วย

สัมพันธภาพ หมายถึง เนื้อหาที่เขียนจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดทั้งเรื่องและในแต่ละย่อหน้าต้องมีความสัมพันธ์กันไม่ขาดตอน ชัดเจน ไม่คลุมเครือโดยความสัมพันธ์ต่อเนื่องดังกล่าวเกิดจากการลำดับความคิดที่ดี การเรียบเรียงย่อหน้าอย่างมีระเบียบรวมทั้งการเรียงลำดับประโยคอย่างต่อเนื่อง และนำคำเชื่อมที่เหมาะสมถูกต้อง

สารัตถภาพ หมายถึง เนื้อหาสาระมีความสมบูรณ์ตลอดทั้งเรื่อง มีข้อมูลแห่งความจริงและข้อมูลนั้นสามารถสื่อความได้ชัดเจน มีความสมบูรณ์แห่งเนื้อความตามหัวข้อเรื่องซึ่งความสมบูรณ์นั้นเกิดจากการวางโครงเรื่องที่ดี การเขียนย่อหน้าที่มีประโยคใจความสำคัญเด่นชัดมีประโยคขยายที่เน้นเนื้อหาสำคัญของเรื่องที่ชัดเจน แต่ในขณะที่เดียวกันภาษาที่ใช้ต้องไม่วกวนยืดเยื้อ

จากการศึกษาลักษณะที่ดีของเรียงความสามารถสรุปได้ว่า เรียงความที่ดีต้องมีความเป็นเอกภาพหมายถึง เนื้อหามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ออกนอกประเด็น สัมพันธภาพ หมายถึง เนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์ เกี่ยวโยงกัน มีการลำดับความคิดที่ดีต่อกัน และสารัตถภาพ หมายถึง มีเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์ ครบถ้วน ชัดเจน

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ

จตุพร ชาตง (2547) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยแผนที่ความคิดวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเนินสง่าวิทยา จำนวน 39 คน ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยแผนที่ความคิด วิชาภาษาไทยผ่านทุกคน นักเรียนกลุ่มเก่งทำคะแนนอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับดี

รัชณี มั่งคั่ง (2553) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ ด้วยกระบวนการคิดเชิงมีโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ ด้วยกระบวนการคิดเชิงมีโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงมีโนทัศน์ สามารถเขียนเรียงความได้อย่างมีองค์ประกอบ และหัวข้อย่อยของเรื่องที่เขียนครบถ้วน ครอบคลุม มีข้อมูลสนับสนุนหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยอย่างน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ยังมีสำนวนภาษาที่สละสลวย แสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านการเขียนเรียงความได้อย่างชัดเจน

จากการทบทวนเอกสารพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเรียงความ ครูสามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพได้หลายวิธี เช่น การนำนวัตกรรมต่างๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การนำรูปแบบวิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเขียนเรียงความได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสิ่งสำคัญคือการเขียนเรียงความจะต้องฝึกความสามารถทางด้านการใช้ภาษาให้มาก เพราะในการเขียนเรียงความต้องใช้ภาษาเป็นสื่อในการแสดงความรู้ ความคิดเห็นถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้รู้

5.4 การสร้างแบบฝึก

5.4.1 ความหมายของแบบฝึก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, น.187) ให้ความหมายว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัด หรือแบบเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่ง สำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, น.190) กล่าวว่า “แบบฝึกหัดเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน แบบฝึกหัดส่วนใหญ่จะจัดทำขึ้นในรูปของแบบฝึกหัด หรือชุดฝึกซึ่งนักเรียนจะฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง และจัดทำเป็นชุดเน้นพัฒนา หรือเสริมทักษะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช พ.ศ. 2554 (2554, น.687) ได้อธิบายความหมายของแบบฝึกหัด ไว้ว่า น. แบบตัวอย่างปัญหาหรือเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ เป็นต้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545, น.131) กล่าวว่า แบบฝึกหัดเป็นเทคนิคอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียนทำแบบฝึกหลายๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดี คือ แบบฝึก เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว มาฝึกให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

จินตนา ไบกาชุยี (อ้างถึงใน สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2547) แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดเป็นสื่อการเรียนสำหรับให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2549, น.48) ได้กล่าวว่า แบบฝึกหมายถึงสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ตามแนวของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และเสริมเติมเนื้อหาบางส่วน ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ได้อย่างแม่นยำถูกต้องและคล่องแคล่ว

สรุปได้ว่า แบบฝึก หมายถึง สื่อการสอนชนิดหนึ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและทบทวนความรู้ เนื้อหาที่เรียน ดังนั้น แบบฝึกจึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากในการช่วยเสริมทักษะให้แก่ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจ

ได้รวดเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4.2 หลักการทฤษฎีเกี่ยวกับแบบฝึก

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544, น.91-92) ได้กล่าวถึง กฎการเรียนรู้ที่สำคัญของ ธอร์นไคค์ว่า มี 3 กฎ คือ

1. กฎแห่งความพึงพอใจ หรือกฎแห่งผล ธอร์นไคค์ได้สรุปว่า อินทรีย์จะทำงานในสิ่งที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและจะหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงพอใจ ธอร์นไคค์ได้เน้นถึง การใช้เทคนิคที่จะสร้างความพึงใจให้กับผู้เรียน เช่น การชม การให้รางวัล

2. กฎแห่งความพร้อม การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อผู้เรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมจะเรียนหรือพร้อมที่จะทำกิจกรรม ความพร้อมในที่นี้รวมความถึงความพร้อมด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์

3. กฎแห่งการฝึกหัด ประกอบด้วยกฎที่สำคัญ 2 ข้อ คือ

3.1 กฎแห่งการใช้พฤติกรรมใดที่อินทรีย์ได้มีการกระทำอยู่เสมอหรือมีการฝึกฝนอยู่เป็นประจำ ไม่ได้ทิ้งช่วงไว้นาน อินทรีย์ย่อมเกิดทักษะและกระทำพฤติกรรมนั้นได้ดี

3.2 กฎแห่งการไม่ใช้พฤติกรรมใดก็ตามที่อินทรีย์ทิ้งช่วงไว้นานอินทรีย์ย่อมจะเกิดการลืมหรือกระทำพฤติกรรมนั้นไม่ดี

นอกจากนี้ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544, น.87) ยังได้กล่าวถึงทฤษฎีพฤติกรรมนิยมว่า สกินเนอร์ มีความเชื่อในเรื่องของการเสริมแรง พฤติกรรมใดก็ตามถ้าได้รับ การเสริมแรง พฤติกรรมนั้นก็จะมี แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นซ้ำๆ สกินเนอร์ได้นำผลการทดลองมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนไว้หลายรูปแบบ เช่น บทเรียนโปรแกรม โดยยึดหลักการเสริมแรงและลักษณะอื่นๆ ที่สำคัญประกอบด้วย

1. ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมหรือลงมือกระทำด้วยตนเอง
2. ให้มีความก้าวหน้าไปทีละน้อย ๆ
3. ให้ผู้เรียนได้รู้ผลการกระทำในทันที

ประโยชน์ที่ได้รับจากบทเรียนโปรแกรมตามความเห็นของสกินเนอร์

1. นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงได้ทันท่วงที
2. สามารถทำงานได้ตามลำพังซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกมีอิสระในการเรียน ไม่ต้องกังวลใจที่จะถูกครูดู หรือถูกเพื่อนเยาะเย้ยถ้าทำไม่ได้ ทำให้นักเรียนเกิดความสบายใจที่จะเรียนและสนุกกับการเรียน

3. บทเรียนโปรแกรมจะช่วยให้เด็กเรียนรู้จักดูแลรับผิดชอบตนเอง และเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

ทฤษฎี เชื่อมโยง (2561, น.51-52) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Classical Connectionism) ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้

ธอร์นไดค์ (ค.ศ.1814-1949) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ แต่บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียวและจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อยๆ

กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ สรุปได้ดังนี้

1.1 กฎแห่งความพร้อม (law of readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

1.2 กฎแห่งการฝึกหัด (law of exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆ การเรียนรู้จะไม่คงถาวร และในที่สุดอาจจะลืมได้

1.3 กฎแห่งการใช้ (law of use and disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อยๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

1.4 กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (law of effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่ยอมเรียนรู้ ดังนั้น การได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

2. การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

2.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลองผิดลองถูกบ้าง (เมื่อพิจารณาแล้วไม่ถึงกับเสียเวลามากเกินไป และไม่อันตราย) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา จัดจำการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ทำ

2.2 การสำรวจความพร้อมหรือการสร้างความพร้อมของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำก่อนการสอนบทเรียน เช่น การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน การเชื่อมโยงความรู้เดิมสู่ความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้พื้นฐาน เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือไม่

2.3 หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วให้ฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อยๆ แต่ควรระวังไม่ให้ถึงกับซ้ำซาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

2.4 เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรให้ผู้เรียนฝึกนำการเรียนรู้ที่ไปใช้บ่อยๆ

2.5 การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจจะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

นอกจากนี้ ทิศนา ขัมมณี (2561, น.58) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮิลล์ (Hill's Systematic Behavior Theory) ไว้ว่า

1. ทฤษฎีการเรียนรู้

1.1 กฎแห่งสมรรถภาพในการตอบสนอง (Law of Reactive In hibition) กล่าวคือ ถ้าร่างกายเมื่อยล้า การเรียนรู้จะลดลง

1.2 กฎแห่งการลำดับกลุ่มนิสัย (Law of Habit Hierarchy) เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น แต่ละคนจะมีการตอบสนองต่างๆ กัน ในระยะแรกการแสดงออกมีลักษณะง่ายๆ ต่อเมื่อเรียนรู้มากขึ้นก็สามารถเลือกแสดงการตอบสนองในระดับที่สูงขึ้นหรือถูกต้องตามมาตรฐานของสังคม

1.3 กฎแห่งการไล่จะบรรลุปเป้าหมาย (Goal Gradient Hypothesis) เมื่อผู้เรียนยิ่งไล่บรรลุปเป้าหมายเท่าใดจะมีสมรรถภาพในการตอบสนองมากขึ้นเท่านั้น การเสริมแรงที่ให้ในเวลาไล่เคียงเป้าหมายจะช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

2. การนำไปใช้ในการเรียนการสอน

การนำไปใช้ในการเรียนการสอน จากทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวความคิดของฮิลล์ (Hill's) สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ คือ

2.1 ผู้สอนสร้างแรงขับให้เกิดขึ้นมากๆ แก่ผู้เรียนแล้วเมื่อมีการตอบสนองตามที่ต้องการ ต้องรีบเสริมแรงทันที จึงจะทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้เข้มข้นและคงทนถาวรอยู่เรื่อยๆ

2.2 เมื่อผู้เรียนเกิดความเหนื่อยล้าในบทเรียน ควรจะมีเวลาพักก่อนแล้วจึงเรียนต่อไป ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่แล้ว ที่ไม่ทำให้เกิดความเหนื่อยล้าประมาณ ช่วงเวลาละ 50 นาที

2.3 เมื่อผู้เรียนไล่จะเรียนรู้และมีความตั้งใจมาก ควรจะให้การเสริมแรงถี่ขึ้น

2.4 ควรให้พยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง จะทำให้เข้าใจสิ่งที่เรียนมากขึ้น และสามารถตอบสนองได้หลายรูปแบบ

5. การให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีต้องพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้ คือความสามารถของผู้เรียนใจแต่ละบุคคล การสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นมากๆ ในบทเรียนเมื่อเรียนรู้แล้วต้องให้ผู้เรียนคิดหรือกระทำบ่อยๆ เพื่อป้องกันการลืม และพยายามให้ผู้เรียนรู้จักถ่ายโยงการเรียนรู้ในสิ่งที่คล้ายคลึงกันจากบทเรียนหนึ่งไปสู่อีกบทเรียนหนึ่ง

สรุปได้ว่าทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ ที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ กฎแห่งความพร้อมเมื่อนักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจก็จะเกิดการเรียนรู้ได้ดี กฎแห่งความพึงพอใจหรือ

กฎแห่งผล เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจ สนุกสนาน มีความสุขในการทำกิจกรรมก็จะเกิดการเรียนรู้ได้ดี กฎแห่งการใช้ การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า กับการตอบสนอง และกฎแห่งการฝึกหัด เมื่อนักเรียนได้ฝึกฝนอยู่เป็นประจำ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ได้ดี ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของ สกินเนอร์มีความเชื่อในเรื่องของการเสริมแรงว่า นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี เมื่อได้รับความภาคภูมิใจ ไม่มีความกังวล ทราบความก้าวหน้าของตนเองไป เป็นลักษณะของการเสริมแรง จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนี้ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮิลล์ (Hill's) เชื่อว่าถ้าร่างกายเมื่อยล้า การเรียนรู้จะลดลง เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น แต่ละคนจะมีการตอบสนองต่างๆ กัน ในระยะแรกการ แสดงออกมีลักษณะง่ายๆ ต่อเมื่อเรียนรู้มากขึ้นก็สามารถเลือกแสดงการตอบสนองในระดับที่สูงขึ้น เมื่อผู้เรียนยิ่งใกล้บรรลุเป้าหมายการตอบสนองจะมากขึ้น การเสริมแรงในเวลาใกล้เคียงเป้าหมายจะ ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ผู้ศึกษาได้นำทฤษฎีดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก ความสามารถด้านการเขียนเรียงความ โดยให้ผู้เรียนได้ทำการปฏิบัติอยู่เสมอ และแบบฝึกยังให้ผู้เรียน ได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง รู้ผลการกระทำ สามารถทำงานได้ตามลำพัง เกิดความภาคภูมิใจ เป็นแรง เสริมให้นักเรียนมีความรู้สึ้อยากที่จะเรียนรู้มากขึ้น

5.4.3 ประโยชน์ของแบบฝึก

ในการฝึกทักษะของนักเรียนนั้นครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เร้าความ สนใจของผู้เรียน นอกจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมแล้ว ครูยังต้องสร้างแบบฝึกเพื่อ พัฒนาผู้เรียน ดังนั้นแบบฝึกจึงมีความสำคัญ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, น.146) กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึกว่า

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องอาศัยการส่งเสริมและ ความเอาใจใส่ ของครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำ แบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
4. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
5. การให้นักเรียนทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นจุดด้อยของนักเรียนได้ ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันทั่วทั้งที่
6. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลา ในการที่จะเตรียมการสร้างแบบฝึก นักเรียนไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึก ทำให้มีเวลาในการ ฝึกทักษะมากขึ้น

กรรณิการ์ พวงเกษม (2540, น.7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกที่มีต่อการเรียนรู้ คือ

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำอย่างเป็นระบบระเบียบ

2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาได้ดีขึ้น แต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย

3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ ในด้านจิตใจมากขึ้น

4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทนโดยกระทำ ดังนี้

4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้สิ่งนั้น ๆ

4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก

5. แบบฝึกที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้หลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง

6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้เพื่อเป็น

แนวทางและทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป

7. การให้เด็กทำแบบฝึก ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่น หรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันที่

8. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือจะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่

9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยจะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องจัดเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาออกแบบฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีโอกาสฝึกฝนทักษะต่างๆ ได้มากขึ้น

10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มแน่นอน ต้องลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงกระดาษทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระเบียบ

ดรุณี เรือนใจมั่น (2546, น.47 – 48) ได้สรุปประโยชน์ของแบบฝึกได้

ดังต่อไปนี้

1. ใช้เสริมหนังสือแบบเรียนในการเรียนทักษะ

2. เป็นสื่อการสอนที่ช่วยแบ่งเบาภาระครู เพราะเป็นแบบฝึกที่ได้จัดทำขึ้น

อย่างเป็นระบบ

3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่จากครูด้วย
4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จตามระดับความสามารถของเขาด้วย
5. จะช่วยเสริมทักษะให้คงทนอยู่นาน
6. เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากจบบทเรียนแต่ละครั้ง
7. แบบฝึกที่จัดทำเป็นเล่มจะอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการเก็บรักษาไว้เพื่อทบทวนด้วยตนเองได้
8. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอน ตลอดจนทราบถึงปัญหา และข้อบกพร่องและจุดอ่อนของนักเรียน ช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาให้ทันที่
9. ช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกทักษะอย่างเต็มที่
10. แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดเวลาและแรงงานในการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การสร้างแบบฝึกทักษะ และช่วยให้นักเรียนประหยัดเวลา ในการลอกโจทย์แบบฝึกหัด

ณัฐณี ศรีคำ (2549:14) ได้สรุปถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ทำให้เด็กเข้าใจบทเรียนมากขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเนื้อหา วิธีสอน และกิจกรรมแต่ละบทเรียน
4. ช่วยเด็กให้เรียนได้ดีตามความสามารถของเด็ก
5. ช่วยให้เด็กทำงานตามลำดับโดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
6. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินงานของตนเองได้

สุวิทย์ มุลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, น.53 – 54) ได้สรุป

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะดังนี้

1. ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น เพราะเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลของตนเองได้
4. ฝึกให้เด็กทำงานตามลำดับ

พัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

1. ช่วยลดภาระครู
2. ช่วยให้เด็กฝึกฝนได้อย่างเต็มที่
3. ช่วยพัฒนาตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

ช่วยเสริมให้ทักษะคงทน ซึ่งลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนั้น
ได้แก่

1. ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ
2. ฝึกซ้ำหลายๆ ครั้ง
3. เน้นเฉพาะในเรื่องที่ผิด
4. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
5. ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเอง
6. ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆของเด็กได้ชัดเจน
7. ประหยัดค่าใช้จ่ายแรงงานและเวลาของครู

จากประโยชน์ของแบบฝึกทักษะดังกล่าว สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู ซึ่งนักเรียนจะเกิดความชำนาญและมีทักษะที่ดีได้นั้นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งแบบฝึกทักษะจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ แสวงหาคำตอบใหม่ๆ เกิดความสนุกกับเนื้อหา แบบฝึกทักษะนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเรียนของนักเรียนแล้วยังมีประโยชน์สำหรับครูผู้สอน ซึ่งทำให้ทราบพัฒนาการทางทักษะนั้นๆของนักเรียน และเห็นข้อบกพร่องในการเรียนซึ่งจะได้แก้ไขปรับปรุงได้ทันที่ อันมีผลทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

5.4.3 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ในการสร้างแบบฝึกสำหรับเด็กมีองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, น.146) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า แบบฝึกทักษะควรเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว เหมาะสมกับระดับ วัยหรือความสามารถของนักเรียน มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ใช้เวลาที่เหมาะสม มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ มีข้อเสนอแนะในการใช้ มีให้เลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี ถ้าเป็นแบบฝึกที่ต้องการให้ผู้ทำศึกษาดด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีหลายรูปแบบและให้ความหมายแก่ผู้ฝึกทำด้วย ควรใช้ภาษา สำนวนง่าย ๆ ฝึกให้คิดให้เร็วและสนุก รวมทั้งแบบฝึกควรปลูกความสนใจและใช้หลักจิตวิทยาไปด้วย

วรสุตา บุญยไวโรจน์ (2536, น.37) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ดังนี้

1. ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ
2. ควรคิดได้เร็วและทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน
3. ควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานขอความรู้ของผู้เรียน
4. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
5. ควรแยกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป

6. ควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และแบบให้ตอบโดยเสรี
 7. ควรเร้าความสนใจของนักเรียนตั้งแต่หน้าปกไปจนหน้าสุดท้าย
 8. ควรได้รับการปรับปรุงควบคู่ไปกับหนังสือเรียนอยู่เสมอ
 9. ควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก
 10. ควรเป็นแบบฝึกหัดที่ประเมินความสามารถของเด็กได้ด้วย
- จินตนา ชูเชิด (2537, น.24) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการฝึกทักษะในด้านใด
2. การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
3. มีแบบที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน มีหลายรูปแบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความ

เบื่อหน่าย

4. เรียงลำดับความยากง่าย
5. ใช้เวลาในการฝึกไม่นานจนเกินไป

เตือนใจ ตรีนตร (2544, น.7) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า แบบฝึกจะต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายากมีคำสั่ง และคำอธิบายอย่างชัดเจน มีเนื้อหา รูปแบบน่าสนใจซึ่งต้องอาศัยหลักจิตวิทยาเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน และนักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ชีวิตประจำวัน

กฤษยา แสงเดช (2545, น.6-7) ได้กล่าวแนะนำผู้สร้างแบบฝึกให้ยึดลักษณะแบบฝึกที่ดีดังนี้

1. แบบฝึกที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างแสดงวิธีทำ ที่ใช้ไม่ควรยากเกินไป เพราะจะทำให้ความเข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายและเหมาะสมกับผู้ใช้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้
2. แบบฝึกที่ดีควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อย ใช้ได้นาน ทนสมัย
3. ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกเหมาะกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
4. แบบฝึกที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายแบบเพื่อเร้าความสนใจ และไม่เบื่อในการทำและฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนชำนาญ
5. แบบฝึกที่ดีควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบในแบบและให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำข้อความ รูปภาพในแบบฝึก ควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยและตรงกับความสนใจของนักเรียน ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ว่า นักเรียนจะเรียนได้เร็วในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

6. แบบฝึกที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ให้รู้จักค้นคว้ารวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อยๆ หรือที่ตัวเองเคยใช้ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ มากยิ่งขึ้น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่ได้ฝึกนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป

7. แบบฝึกที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคน มีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญา และประสบการณ์ เป็นต้น ฉะนั้น การทำแบบฝึกแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอและมีทุกระดับตั้งแต่ง่ายปานกลาง จนถึงระดับค่อนข้างยาก เพื่อว่าทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน จะได้เลือกทำได้ตามความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก

8. แบบฝึกที่ดีจัดทำเป็นรูปเล่ม นักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองต่อไป

9. การที่นักเรียนได้ทำแบบฝึก ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันที่

10. แบบฝึกที่ดีจัดขึ้น นอกจากมีในหนังสือเรียนแล้ว จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่

11. แบบฝึกที่ดีจัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกจากตำราเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่างๆ ได้มากขึ้น

12. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเพราะการพิมพ์เป็นรูปเล่มที่แน่นอน ลงทุนต่ำ แทนที่จะใช้พิมพ์ลงกระดาษไขทุกครั้งไป นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนได้อย่างมีระบบและมีระเบียบ

พรพรม อุตตวัฒนกุล (2547, น.21) ได้กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า ควรสร้างให้ตรงจุดประสงค์ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีหลายแบบหลายชนิดให้นักเรียนเลือกทำ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ในการเรียน สามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

จริยภรณ์ รุจิโมระ (2548, น.148) ได้เสนอหลักเกณฑ์การฝึกทักษะสรุปได้คือแบบฝึกทักษะควรกำหนดนิยามของแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ แจกแจงทักษะใหญ่ ออกเป็นทักษะย่อยโดยละเอียด นักเรียนจะต้องฝึกทักษะในขั้นย่อย ๆ เหล่านี้ที่ละขั้นจนเกิดทักษะแล้ว จึงฝึกทักษะที่ยากขึ้น ให้นักเรียนฝึกทักษะที่แจกแจงเป็นทักษะย่อยแล้วหลายครั้ง จนมีความชำนาญ เน้นการฝึกซ้ำ ๆ มีการวัดและประเมินผล หรือสังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างสม่ำเสมอเพื่อประเมินว่าเด็กมีทักษะเกิดขึ้นแล้ว

สรุปลักษณะของแบบฝึกที่ดี ต้องมีจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่แน่นอนว่าจะฝึกทักษะด้านใด เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เหมาะสมกับ

วัยและความสามารถของผู้เรียน มีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำไปฝึกด้วยตนเอง ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและอ่านแล้วเข้าใจง่าย

5.4.4 หลักในการสร้างแบบฝึก

หลักการสร้างแบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญ เพราะแบบฝึกที่ดีจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีจึงจำเป็นต้องสร้างให้มีคุณภาพ ได้มีนักศึกษาเสนอหลักการสร้างแบบฝึกไว้หลายท่านดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 145-146) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหา หรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบฝึก
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดจะประกอบไปด้วยอะไรบ้าง
4. การสร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา
5. กำหนดอุปกรณ์ที่จะใช้ในกิจกรรมแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสม
6. กำหนดเวลาแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสม
7. ปรับปรุงและแก้ไข

นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษณ์ (2546, น.23) มีความเห็นว่า การสร้างแบบฝึกที่ดีนั้น ต้องใช้หลักจิตวิทยาในการสร้าง เนื้อหาต้องเหมาะสม กับวัย ของผู้เรียน มีคำอธิบายชัดเจน คำนี้ถึงประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน

พงษ์ศักดิ์ พางาม (2549, น.31) มีความเห็นว่า หลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีต้องสอดคล้องกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ ความต้องการผู้เรียน ในแง่ของหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และเวลาไม่มากเกินไป

สรุปได้ว่าหลักการสร้างแบบฝึก ควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ โดยต้องมีจุดมุ่งหมายในการฝึก แบบฝึกควรเริ่มจากง่ายไปยาก มีหลายแบบ มีตัวอย่างประกอบ มีภาพประกอบ และสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

5.4.5 งานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึก

นายอนุรักษ์ เร่งรัต (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กาพัฒนาแบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการประยุกต์ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เห็นความสำคัญต่อการใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดการ

เรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา ประกอบด้วยชื่อเรื่อง คำนำ คำชี้แจง สารบัญ วัตถุประสงค์ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกทักษะจำนวน 4 เล่ม ได้แก่ เรขาคณิต สะกิดใจ จำนวนนับ หารรษา ร้อยละในชีวิตประจำวันและโจทย์ปัญหาชวนคิด และแบบทดสอบหลังเรียน 2) แบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การประยุกต์ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.37 /82.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 3) ทดลองใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 4 เล่ม 8 แผนการเรียนรู้รวม 16 ชั่วโมง และจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน 5 ขั้นตอน 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การประยุกต์ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน พบว่าความสามารถในการแก้ปัญหาลงเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 5) ความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์เรื่องการประยุกต์ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการทำการทำแบบฝึกทักษะ ทำให้สามารถแก้โจทย์ปัญหาได้มากขึ้น

นางเยาว์ ทองกำเนิด (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ที่อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ตามเกณฑ์ มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ประกอบด้วยแบบฝึกย่อย 5 แบบฝึกและมีประสิทธิภาพ 82.42/ 83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีระดับคะแนนสูงกว่า ก่อนการได้รับการเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาพบว่าการใช้แบบฝึกในการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีความสามารถในเรื่องที่เราต้องการฝึกได้เพิ่มมากขึ้น แบบฝึกทักษะจึงเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเรียนของนักเรียนแล้วยังมีประโยชน์สำหรับครูผู้สอน ซึ่งทำให้ทราบพัฒนาการทางทักษะนั้นๆของนักเรียน และเห็นข้อบกพร่องในการเรียน ซึ่งจะได้แก้ไขปรับปรุงได้ทันที่ อันมีผลทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

ความหมายของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ หมายถึง สื่อการสอน ชนิดหนึ่งสร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ ช่วยให้ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและทบทวนความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเขียนเรียงความ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจได้รวดเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น ทำให้การเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

6. แนวทางการสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ

การสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้ศึกษา ค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

6.1 การสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ

6.1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ ดังนี้

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียน เรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ม.2/3 การเขียนเรียงความ

1. การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์
2. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกการเขียน เรียงความ

3. วิเคราะห์เนื้อหาในการเขียนเรียงความออกเป็นเรื่องย่อยเพื่อใช้ในการสร้าง แบบฝึกและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง

4. สร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตาม เนื้อหาที่กำหนดไว้เป็นจำนวน 6 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องประกอบด้วย ใบความรู้ กิจกรรม พร้อมเฉลย ท้ายเรื่อง ให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

แบบฝึกที่ 1 เรื่อง การใช้คำ ประกอบด้วยใบความรู้และกิจกรรมให้นักเรียน เขียนคำตามตัวสะกดและการใช้คำให้ตรงความหมาย ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 2 เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วยใบความรู้และ กิจกรรมให้นักเรียนฝึกเขียนประโยคและวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 3 เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง ประกอบด้วยใบความรู้และกิจกรรมให้นักเรียนบอกความสำคัญ อธิบายขั้นตอนและวางโครงเรื่องที่เขียนประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 4 เรื่อง โวหารในการเขียนเรียงความ ประกอบด้วยใบความรู้และกิจกรรมให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์ประเภทของโวหารและเขียนโวหารประเภทต่างๆ ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 5 เรื่อง องค์ประกอบของเรียงความ ประกอบด้วยใบความรู้และกิจกรรมให้นักเรียนฝึกเขียนองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 6 เรื่อง การเขียนเรียงความจากประสบการณ์ ประกอบด้วยใบความรู้และกิจกรรมให้นักเรียนเขียนเรียงความจากประสบการณ์ตามหัวข้อที่กำหนด ประกอบด้วย 2 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

6.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความที่สร้างขึ้น ผู้ศึกษาดำเนินการดังต่อไปนี้

6.2.1 การสร้างแบบประเมินคุณภาพแบบฝึก โดยทำการสร้างแบบประเมินคุณภาพของแบบฝึกจำนวน 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญประเมินครอบคลุม 3 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านลักษณะของแบบฝึก
- (2) ด้านกิจกรรมในแบบฝึก
- (3) ด้านการใช้ภาษา

ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนเป็นแบบประเมินความคิดเห็น แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 3 ระดับโดยนักเรียนประเมินความคิดเห็นครอบคลุม 3 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านลักษณะของแบบฝึก
- (2) ด้านกิจกรรมในแบบฝึก
- (3) ด้านการใช้ภาษา

นำแบบฝึกที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 ท่าน และนักเรียนจำนวน 10 คน ประเมินผลในด้านลักษณะของแบบฝึก กิจกรรมในแบบฝึกการใช้ภาษาและนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้แบบฝึกมีประสิทธิภาพต่อไป

6.2.2 การประเมินคุณภาพแบบฝึก

1) การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกสำหรับผู้เชี่ยวชาญ นำแบบฝึกการเขียนเรียงความที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พิจารณาประเมินคุณภาพของแบบฝึกโดยใช้เกณฑ์การประเมินออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง เห็นว่าสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง เห็นว่าไม่สอดคล้อง

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) โดยคำนวณคะแนนจากคะแนนแต่ละข้อคำถาม แทนค่าในสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{ER}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	ER	แทน	ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การแปลความหมาย

ถ้า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดหรือเป็นตัวแทนของวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

ถ้า IOC น้อยกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดหรือไม่เป็นตัวแทนของวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ต้องนำไปปรับปรุง

1. การประเมินคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนเป็นแบบประเมินความคิดเห็น แบบมาตราประเมินค่า(Rating Scale) โดยนำไปให้นักเรียนจำนวน 10 คน ทำแบบฝึกและประเมินความคิดเห็น ชนิด 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก	คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้มาตราประเมินค่า โดยประยุกต์มาจากเกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538, น.9) เป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.34 – 3.00	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.67 – 2.33	หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66 หมายถึง น้อย
 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของนักเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$S. D. = \sqrt{\frac{N \sum R^2 - (\sum R)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $\sum R^2$ แทน ผลรวมความคิดเห็นแต่ละข้อยกกำลังสอง
 $(\sum R)^2$ แทน ผลรวมความคิดเห็นทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนข้อมูล

ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพแบบฝึก

1) นำแบบฝึกให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินแบบฝึกการเขียนเรียงความเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สรุปภาพรวมว่าคุณภาพของแบบฝึกมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

(1) ด้านลักษณะของแบบฝึก

การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกด้านลักษณะของแบบฝึก มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่า ทุกรายการประเมินอยู่ในระดับที่เหมาะสมแบบฝึกมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ จุดประสงค์สอดคล้องกับตัวชี้วัดการเขียนเรียงความ แบบฝึกมีความเหมาะสมกับระดับชั้นหรือวัยของผู้เรียน ลักษณะของแบบฝึกจูงใจให้ผู้เรียนทำต่อเนื่อง จำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม การตอบคำถามมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และแบบให้ตอบเสรี มีการจัดทำเฉลยที่ชัดเจน เหมาะสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

(2) ด้านกิจกรรมในแบบฝึก

การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกด้านกิจกรรมแบบฝึก มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่า ทุกรายการประเมินอยู่ในระดับที่เหมาะสมกิจกรรมในแบบฝึกมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมในแบบฝึกมีความเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมในแบบฝึกเรียงลำดับจากง่ายไปยาก กิจกรรมในแบบฝึกมีหลากหลายรูปแบบ

คำชี้แจงกิจกรรมในแบบฝึกมีความชัดเจน ข้อคำถามในกิจกรรมชัดเจน กิจกรรมในแบบฝึกช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถด้านการเขียนเรียงความ

(3) ด้านการใช้ภาษา

1) การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกด้านการใช้ภาษา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่า ทุกรายการประเมินอยู่ในระดับที่เหมาะสม ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่าย

2) นำแบบฝึกให้นักเรียน 10 คน ทำแบบฝึกและประเมินประเมินความคิดเห็นแบบมาตราประเมินค่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย 2.59 และสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

ก. กิจกรรมมีหลากหลายรูปแบบน่าสนใจ นักเรียนเห็นว่ากิจกรรมในแบบฝึกมีรูปแบบน่าสนใจ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมในแบบฝึกมีความน่าสนใจในระดับมาก โดยนักเรียนให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขว่า รูปแบบของกิจกรรมในแบบฝึกมีความคล้ายคลึงกัน ควรมีแบบฝึกมากกว่านี้เพื่อฝึกฝนและได้ทดสอบความรู้ ควรเพิ่มภาพประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

ข. จำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม นักเรียนมีความคิดเห็นว่าจำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสรุปได้ว่าจำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยนักเรียนให้ข้อเสนอแนะดังนี้ ควรเพิ่มจำนวนกิจกรรมในแบบฝึกแต่ละเรื่อง เพื่อให้กิจกรรมมีหลากหลายเพื่อสร้างความสนใจและไม่เบื่อในการทำและฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนมีความเข้าใจที่ชัดเจน

3) กิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไป นักเรียนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมในแต่ละแบบฝึกไม่ยากเกินไป โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไปอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนให้ข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีกิจกรรมหลายแบบเพื่อสร้างความสนใจ

4) กิจกรรมในแบบฝึกไม่ง่ายเกินไป นักเรียนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมแต่ละกิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไป โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมแต่ละกิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไปอยู่ในระดับมาก

5) คำชี้แจงในกิจกรรมเข้าใจง่าย นักเรียนมีความคิดเห็นว่าคำชี้แจงในแต่ละกิจกรรมมีความเข้าใจง่าย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสรุปได้ว่า คำชี้แจงในแต่ละกิจกรรมเข้าใจง่ายในระดับมาก โดยนักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขว่า ควรปรับคำชี้แจงให้ง่ายและชัดเจนเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้

6) ข้อคำถามในกิจกรรมชัดเจน นักเรียนมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามในกิจกรรมมีความชัดเจน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 ซึ่งสรุปได้ว่าข้อคำถามที่ใช้ในกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมี

ความชัดเจนในระดับมาก โดยนักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขว่า ควรเพิ่มตัวอย่างในแต่ละกิจกรรมเพื่อความเข้าใจชัดเจนและความสมบูรณ์ของแบบฝึก

7) กิจกรรมในแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถฝึกการเขียนเรียงความได้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมในแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนได้ให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกว่า กิจกรรมในแบบฝึกควรมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

8) มีเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมให้ผู้เรียนตรวจสอบได้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมสามารถทำให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของแบบฝึกที่ทำได้ด้วยตัวเอง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ซึ่งสรุปได้ว่าเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบได้อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนมีคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกว่า เฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมบางกิจกรรมยังไม่ชัดเจน ควรมีการแก้ไขให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบคำตอบด้วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์

9) การเฉลยมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และตอบเองได้อย่างเสรี นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเฉลยมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และตอบเองได้อย่างเสรี โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

10) ภาษาที่ใช้สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการภาษาที่ใช้ในแบบฝึกสื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ซึ่งอยู่ในระดับมาก สามารถสรุปได้ว่าภาษาที่ใช้สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผ่านกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โดย

นางสาวเสาวรส บุญสม

เลขประจำตัว 2562101705

ประกอบการศึกษาชุดวิชา 20797 การศึกษาค้นคว้าอิสระ

แขนงวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

(หน้าปก)

แบบฝึก

26

เพื่อพัฒนาความสามารถ
ด้านการเขียนเรียงความ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

๒๓

เรียบเรียงโดย...

นางสาวเสาวรส บุญสม

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรียบเรียงโดย

นางสาวเสาวรส บุญสม

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คำนำ

การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สืบเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระการเขียนที่ผ่านมา พบว่านักเรียนไม่สามารถเขียนเรียงความได้ตามรูปแบบของการเขียน ปัญหาในงานเขียนของนักเรียนคือใช้ภาษาพูดหรือใช้คำไม่ถูกต้อง ขาดทักษะการใช้ภาษา ขาดความคิดในการเขียน จึงไม่สามารถสร้างสรรค์งานเขียนได้ ผู้ศึกษาจึงสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ เพื่อประกอบการจัดการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ เพราะแบบฝึกเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นและเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน นางสาวสุทธิรัตน์ คงไทย นายประวิทย์ วงษ์เก่า และนางสาวเบญจพร เหล่าวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบัวเขตวิทยา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กรุณาตรวจสอบเนื้อหา ช่วยเหลือ แนะนำ จนแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอให้นักเรียนทำแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยความสนุกสนาน และปฏิบัติกิจกรรมท้ายเรื่องให้ครบ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความคิด สติปัญญาและพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ ตามเจตนารมณ์ของแบบฝึกนี้ทุกประการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
เรื่องที่ 1 การใช้คำ	
ใบความรู้เรื่องการใช้คำ	1
กิจกรรมที่ 1.1	2
กิจกรรมที่ 1.2	3
กิจกรรมที่ 1.3	4
กิจกรรมที่ 1.4	5
กิจกรรมที่ 1.5	6
กิจกรรมที่ 1.6	7
เฉลยท้ายเรื่อง	8
เรื่องที่ 2 ประโยคเพื่อการสื่อสาร	
ใบความรู้เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร	10
กิจกรรมที่ 1.1	14
กิจกรรมที่ 1.2	15
กิจกรรมที่ 1.3	16
กิจกรรมที่ 1.4	17
กิจกรรมที่ 1.5	18
กิจกรรมที่ 1.6	19
เฉลยท้ายเรื่อง	20
เรื่องที่ 3 การเขียนโครงเรื่อง	
ใบความรู้เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง	24
กิจกรรมที่ 1.1	27
กิจกรรมที่ 1.2	28
กิจกรรมที่ 1.3	29
เฉลยท้ายเรื่อง	30

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
เรื่องที่ 4 โวหารในการเขียนเรียงความ	
ใบความรู้เรื่อง โวหารในการเขียนเรียงความ	32
กิจกรรมที่ 1.1	35
กิจกรรมที่ 1.2	38
กิจกรรมที่ 1.3	39
กิจกรรมที่ 1.4	40
กิจกรรมที่ 1.5	41
กิจกรรมที่ 1.6	42
เฉลยท้ายเรื่อง	43
เรื่องที่ 5 การเขียนเรียงความ	
ใบความรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ	48
กิจกรรมที่ 1.1	50
กิจกรรมที่ 1.2	51
กิจกรรมที่ 1.3	52
กิจกรรมที่ 1.4	53
เฉลยท้ายเรื่อง	54
เรื่องที่ 6 เรียงความจากประสบการณ์	
ใบความรู้เรื่อง เรียงความจากประสบการณ์	57
กิจกรรมที่ 1.1	62
กิจกรรมที่ 1.2	63
เฉลยท้ายเรื่อง	64

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถ

1. เขียนคำตามตัวสะกดได้
2. ใช้คำได้ตรงความหมาย

1. การเขียนคำตามตัวสะกด

การเขียนคำตามตัวสะกด คือ การเขียนคำให้ถูกต้อง ตามรูปพยัญชนะ รูปสระและรูปวรรณยุกต์

เพราะถ้าสะกดผิดจะทำให้ความหมายของคำผิด

2. การใช้คำตรงความหมาย

การใช้ภาษาในการเขียน ผู้ใช้ภาษาต้องรู้ความหมายที่ถูกต้องของคำ หากใช้ถ้อยคำไม่ถูกต้องตามความหมายจะทำให้เรื่องราวที่ต้องการสื่อสารมีความหมายไม่ถูกต้อง คำที่ใช้มีความหมาย ดังนี้

2.1 คำที่มีความหมายโดยตรง คือ คำที่มีความหมายเข้าใจกันโดยทั่วไป ตามพจนานุกรม

2.2 คำที่มีความหมายโดยนัย คือ คำที่มีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร แต่เป็นความหมายที่ใช้เปรียบเทียบหรือโดยความเข้าใจ เมื่อกล่าวแล้วทำให้เข้าใจไปถึงสิ่งอื่น

2.3 คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คือ คำที่มีความหมายคล้ายกันหรือมีความหมายใกล้เคียงกัน มีใช้อยู่เป็นจำนวนมากในภาษาไทยซึ่งคำเหล่านี้มีรูปคำที่แตกต่างกันหรือมีการเขียนที่ใกล้เคียง ผู้ใช้จำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรอบรู้เรื่องความหมายของคำ หากนำมาใช้ผิดความหมายของคำก็จะแตกต่างไปจากจุดประสงค์ที่ต้องการสื่อสาร

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำจากคำอ่านที่กำหนดให้

1. เต - ขา - นู - กาน
2. วัน - นะ - กำ
3. กา - ละ - เท - สะ
4. อะ - เหนก - ประ - สง
5. พาย - ลัก
6. สีน - ละ - ทำ
7. พุด - ทะ - สาด - สะ - หนา
8. ชา - ประ - นะ - กิด
9. กิด - จะ - กำ
10. อุด - สาด - ทะ - กำ
11. มะ - นุด - สะ - ยะ - ทำ
12. เกียด - ตี - คุณ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องและมีความหมาย

1. นายอำเภอบัวเขต (.....) เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำท่วมในเขตอำเภอบัวเขตและอำเภอใกล้เคียง
2. พระภิกษุ (.....) พระธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา
3. อาหารจานนี้มีสารพิษ (.....) แน่ๆ
4. กรุณาอย่าจอดรถ (.....) ประตูบ้าน
5. เขาปิดประตูบ้านอย่าง (.....) เพื่อป้องกันโจรผู้ร้าย
6. แม่ค้าเร่ (.....) รถขายลูกชิ้นปิ้งตามหมู่บ้าน
7. ฉันมีส่วน (.....) ในงานคืนสู่เหย้าเพราะเป็นเจ้าหน้าที่ของงาน
8. เพื่อนๆ (.....) ให้เกิดแค้นทำงานนี้เพราะเชื่อในฝีมือของเธอ
9. คุณพ่อ (.....) ให้ฉันไปค้างบ้านเพื่อนในวันอาทิตย์
10. เมื่อเห็นลูกแมวพลัดตกน้ำ พี่ชายของฉัน (.....) ลงไปช่วยทันที

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ เติมลงในช่องว่างให้ได้ความหมาย

แมวมอง เขี้ยวข่าว กล้วย หน้าใหญ่ เทพ หิน ลอยแพ เส้นใหญ่ เสือ จับเข้าคุก

1. ฉันนั่ง (.....) กับเพื่อนเกี่ยวกับการโครงการงานวิชาวิทยาศาสตร์
เพื่อให้งานมีคุณภาพ
2. การบ้านวิชาภาษาไทย (.....) มาก ฉันจึงทำเสร็จอย่างรวดเร็ว
3. (.....) ร้ายออกปล้นชาวบ้านเมื่อคืนนี้
4. (.....) สัมภาษณ์ดารานุ่มในงานแถลงข่าวมงคลสมรส
5. หินเป็นคน (.....) เลี้ยงข้าวเพื่อนทุกวัน
6. คนข้างบ้านฉันไปทำงานต่างประเทศแต่ถูกนายหน้า (.....)
7. วาสนาเป็นคน (.....) จึงได้เข้าศึกษาต่อโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน
8. งานที่ได้รับมอบหมายในครั้งนี้ (.....) มาก คาดว่าจะเสร็จไม่ทันกำหนด
9. เพื่อนของฉัน (.....) มากสอบปลายภาคได้คะแนนเต็มทุกวิชา
10. (.....) มาทาบตามน้องสาวของฉันให้ไปเล่นละคร

คำชี้แจง

ให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับประโยค

1. นักเรียนคนนี้มีสติปัญญา (แหลมคม, เฉียบแหลม) มาก
2. น้ำร้อน (คลอก, ลวก) มือของแม่ครัวขณะทำอาหารให้ลูกค้า
3. น้ำในคลองกลายเป็น (น้ำครำ, น้ำล่ำ) เพราะน้ำเสียที่ปล่อยจากบ้านเรือน
4. หนังสือเล่มนี้ เป็นหนังสือที่มี (เกลิ็ด, เกรีด) ความรู้ที่น่าสนใจ
5. ถ้านักเรียนไม่อ่านหนังสือก่อนสอบ เวลาทำข้อสอบจะรู้สึก (กลุ่มใจ, เหนื่อยใจ)
6. พ่อของฉันได้รับค่า (กรรมสิทธิ์, ลิขสิทธิ์) เพลงจากค่ายเพลงชื่อดัง
7. ตู๊กตูกชอบรับประทานอาหาร (จุกจิก, จุบจิบ)
8. การสอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยได้ นับเป็นความ (ก้าวหน้า, เจริญรุ่งเรือง) อีกขั้นหนึ่ง
9. คนที่เล่นพนันเสีย มักจะหาเงินมาเล่นใหม่เพื่อเป็นการ (แก้ตัว, แก้มือ)
10. ม้านั่งสนามกีฬาถูกแดดถูกฝนมานานจนเก่า (คร่ำครำ, ทรุคโทรม)

กิจกรรม 1.1

1. ปราบปราม	2. กฎหมาย	3. กะทัดรัด	4. มหึศจรรย
5. รสชาติ	6. อุปติเหตุ	7. อนุญาต	8. สร้างสรรค์
9. ทрудโทรม	10. ขะมักเขม้น	11. โฆษณา	12. บรรพบุรุษ

กิจกรรม 1.2

1. เลขานุการ	2. วรรณกรรม	3. กาลเทศะ	4. อเนกประสงค์
6. ภาพลักษณ์	6. ศิลกรรม	7. พุทธศาสนา	8. ฌาปนกิจ
10. กิจกรรม	10. อุตสาหกรรม	11. มนุษยธรรม	12. เกียรติคุณ

กิจกรรม 1.3

วาทภัย	วัฒนธรรม	หัตถกรรม	ธุรกิจ	อิสภาพ
มนุษยธรรม	แพทยศาสตร์	ภารกิจ	จีปนาวุธ	วารสาร
บุปผชาติ	วรรณคดี			

กิจกรรม 1.4

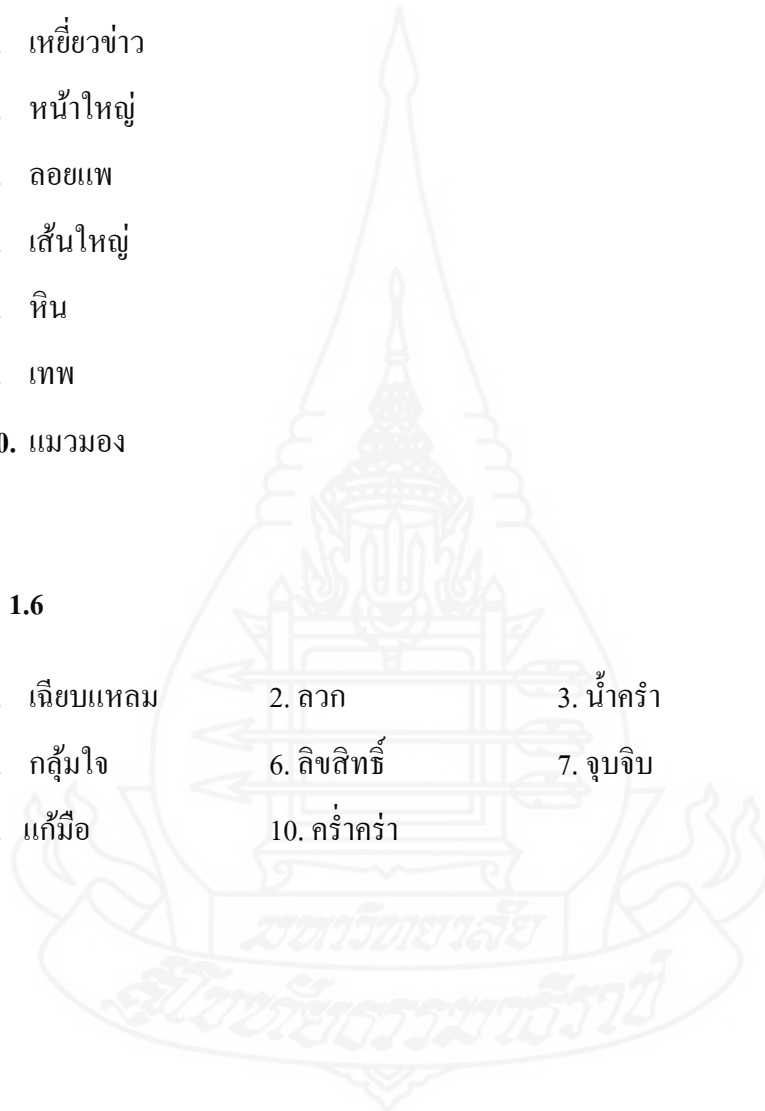
1. ชี้แจง	2. เผยแพร่	3. เจือปน	4. กีดขวาง
5. แน่นหนา	6. เข้ม	7. เกี่ยวข้อง	8. ไว้ใจ
9. อนุญาต	10. กระโจน		

กิจกรรม 1.5

1. จับเข้าคูด
2. กลัวย
3. เสื่อ
4. เขี้ยวข่าว
5. หน้าใหญ่
6. ลอยแพ
7. เส้นใหญ่
8. หิน
9. เทพ
10. แมวมอง

กิจกรรมที่ 1.6

1. เขียนแหลม	2. ลวก	3. น้ำคร่ำ	4. เกร็ด
5. กลุ่มใจ	6. ลิขสิทธิ์	7. จุบจิบ	8. ก้าวหน้า
9. แก้มือ	10. คร่ำคร่ำ		

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถ

1. วิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยคความเดียวได้
2. วิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยคความรวมได้
3. วิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยคความซ้อนได้
4. เขียนประโยคความเดียวได้
5. เขียนประโยคความรวมได้
6. เขียนประโยคความซ้อนได้

ความหมายและ ส่วนประกอบของประโยค

ประโยค คือ ถ้อยคำที่มีใจความสมบูรณ์ บอกให้รู้ว่า ใคร ทำอะไร

ส่วนประกอบของประโยค

ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ

ภาคประธาน + ภาคแสดง

ภาคประธาน คือ คำหรือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นผู้กระทำ จะมีส่วนขยายหรือไม่มีส่วนขยายก็ได้

ภาคแสดง คือ คำหรือกลุ่มคำที่ประกอบด้วยกริยาและกรรม กริยาทำหน้าที่เป็นตัวกระทำ กรรมทำหน้าที่เป็นผู้ถูกกระทำ

ชนิดของประโยค

ประโยคในภาษาไทยแบ่งตามโครงสร้างมี 3 ชนิด ได้แก่ ประโยคความเดียว ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน

1. **ประโยคความเดียว** คือ ประโยคที่มีใจความเดียว มีภาคประธานบทเดียวและกริยาเพียงบท เดียว พิจารณาได้จากในประโยคจะมี**กริยาหลักเพียงกริยาเดียว**

ตัวอย่าง เช่น

แมวกินปลาหู แยกส่วนประกอบของประโยค ดังนี้

ภาคประธาน	ภาคแสดง
แมว	กินปลาหู

2. **ประโยคความรวม** คือ ประโยคที่รวมประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคเป็นประโยคเดียวกัน โดยมีคำเชื่อมทำหน้าที่เชื่อมประโยคเข้าด้วยกัน ประโยคความรวมแบ่งใจความออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 1) ประโยคความรวมคล้อยตามกัน มีคำเชื่อม เช่น **และ** กับ ก็ ก็ดี พอ...ก็ เมื่อ...ก็ ครั้น...ก็ ทั้ง...และ

ตัวอย่าง

พอฉันทำการบ้านเสร็จก็ไปดูโทรทัศน์

คำเชื่อม	แยกประโยค
พอ...ก็	1. ฉันทำการบ้าน
	2. ฉันไปดูโทรทัศน์

- 2) ประโยคความรวมขัดแย้งกัน มีคำเชื่อม เช่น **แต่** **แต่ก็** หากแต่ แต่ทว่า

ตัวอย่าง

ฉันอยากไปเที่ยวน้ำตกไตรคีรีแต่น้องอยากไปเที่ยวอ่างเก็บน้ำห้วยเสนา่ง

คำเชื่อม	แยกประโยค
แต่	1. ฉันอยากไปเที่ยวน้ำตกไตรคีรี
	2. น้องอยากไปเที่ยวอ่างเก็บน้ำห้วยเสนา่ง

3) ประโยคความรวมให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง มีคำเชื่อม เช่น หรือ หรือไม่ก็ หรือว่า หาก มิฉะนั้น

ตัวอย่าง

เธอจะไปเล่นกีฬาหรือเล่นดนตรี

คำเชื่อม	แยกประโยค
หรือ	1. เธอจะไปเล่นกีฬา
	2. เธอจะไปเล่นดนตรี

4) ประโยคความรวมเป็นเหตุเป็นผลกัน มีคำเชื่อม เช่น จึง ดังนั้นจึง เพราะ...จึง

ตัวอย่าง

เขาตั้งใจเรียนจึงทำข้อสอบได้

คำเชื่อม	แยกประโยค
จึง	1. เขาตั้งใจเรียน
	2. เขาทำข้อสอบได้

3. **ประโยคความซ้อน** คือ ประโยคที่มีใจความหลักประโยคหนึ่งแล้วมีประโยคย่อยอีก ประโยคหนึ่งแทรกอยู่ในประโยค

1) เป็นประโยคที่รวมเอาประโยคความเดียว 2 ประโยคไว้ด้วยกัน และมีคำเชื่อม ได้แก่ คือ ที่ ซึ่ง อัน

2) เมื่อแยกประโยคความซ้อนออกจากกันแล้ว จะมีความสำคัญไม่เท่ากัน ประโยคหนึ่งจะเป็นประโยคหลัก อีกประโยคหนึ่งจะเป็นประโยคย่อย ที่มีคำเชื่อม เชื่อมประโยคหลักและประโยคย่อยตัวอย่าง เช่น

เพื่อนๆต่างตื่นเต้นที่จะได้ลองแพเป็นครั้งแรก แยกส่วนประกอบของประโยค ดังนี้		
ประโยคหลัก	ประโยคย่อย	คำเชื่อม
เพื่อนๆต่างตื่นเต้น	จะได้ลองแพเป็นครั้งแรก	ที่

เราต้องรักแผ่นดินอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเรา แยกส่วนประกอบของประโยค ดังนี้		
ประโยคหลัก	ประโยคย่อย	คำเชื่อม
เราต้องรักแผ่นดิน	เป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเรา	อัน

ลุงเป็นเจ้าของสวนยางซึ่งมีพื้นที่มากที่สุดในอำเภอ แยกส่วนประกอบของประโยค ดังนี้		
ประโยคหลัก	ประโยคย่อย	คำเชื่อม
ลุงเป็นเจ้าของสวนยาง	(สวนยาง) มีพื้นที่มากที่สุดในอำเภอ	ซึ่ง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาประโยคต่อไปนี้ แล้วแยกส่วนประกอบของประโยคลงในตารางให้ถูกต้อง

1. แม่ของฉันทำกับข้าวอร่อยมาก
2. พ่อไปกรีดยางตั้งแต่เช้ามีด
3. นักเรียนทุกคนต้องตั้งใจเรียน
4. ดอกแก้วไปซื้อของที่ตลาด
5. แมวไล่จับหนูในห้องเก็บของ
6. แม่พาฉันทไปตลาด
7. ต้นกล้าตื่นนอนแต่เช้าเป็นประจำ
8. ฉันทไปเที่ยวหน้าตก
9. แมวกินปลาอย่าง
10. กระจ่างวิ่งเล่นในป่า

ข้อ	ภาคประธาน	ภาคแสดง
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

กิจกรรมที่ 2.2

คำชี้แจง

พิจารณาประโยคต่อไปนี้แล้วระบุคำเชื่อม พร้อมแยกประโยคลงในตาราง

ตัวอย่าง

ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ชอบฟังนิทาน

คำเชื่อม	แยกประโยค
และ	1. เด็กชอบฟังนิทาน
	2. ผู้ใหญ่ชอบฟังนิทาน

1. แม่เขาไม่รำรวย เขาก็ทำบุญเสมอ

คำเชื่อม	แยกประโยค

2. พอเสียงสัญญาณดังขึ้นนักเรียนก็ออกจากห้องสอบ

คำเชื่อม	แยกประโยค

3. กว่ารถดับเพลิงจะมาถึง ไฟก็ไหม้บ้านเรือนหมดแล้ว

คำเชื่อม	แยกประโยค

4. น้ำขิงและน้ำหวานไปทำบุญที่วัด

คำเชื่อม	แยกประโยค

5. เราต้องไม่ขับรถขณะง่วงนอนมิฉะนั้นอาจเกิดอุบัติเหตุได้

คำเชื่อม	แยกประโยค

6. ฉันรู้สึกกลัวมาก แต่ทว่าไม่กล้าบอกใคร

คำเชื่อม	แยกประโยค

7. เธอจะไปอ่างอำปี้ลหรือทะเลสาบทุ่งกุลา

คำเชื่อม	แยกประโยค

8. เพราะฝนตกหนักเธอจึงออกจากบ้านไม่ได้

คำเชื่อม	แยกประโยค

9. ฉันขอรับประทานตำไทยแต่น้องชอบตำปูปลาร้า

คำเชื่อม	แยกประโยค

กิจกรรมที่ 2.3

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาประโยคความซ้อนต่อไปนี้ว่าประโยคใดเป็นประโยคหลัก ประโยคใดเป็นประโยคย่อย

1. คนตัดอ้อยหลับเมื่อหัวหน้านางานไม่อยู่
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....
2. เขาเป็นเจ้าของสิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....
3. คนที่ชอบสีชมพูมีนิสัยอ่อนโยน
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....
4. ครูภูมิใจที่นักเรียนตั้งใจเรียน
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....
5. คนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอเป็นคนมีสุขภาพดี
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....
6. ทหารที่ปกป้องชาติยอมได้รับการยกย่องสรรเสริญ
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....
7. ข้าวหอมสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยได้เพราะเขาเป็นคนขยัน
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....
8. เขาเป็นเจ้าของบ้านทรงไทยซึ่งมีอายุราวร้อยปี
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....
9. แม่ไปหาเพื่อนที่อยู่ที่เขาศาลา
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....
10. สมิตาชอบดื่มน้ำสมุนไพรที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย
ประโยคหลัก.....ประโยคย่อย.....

กิจกรรมที่ 2.4

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนประโยคความเดียวให้สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้ จำนวน 5 ประโยค

1.
2.
3.
4.
5.

กิจกรรมที่ 2.5

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำคำเชื่อมหรือคำสันธานที่กำหนดให้แต่งประโยค

1. แต่

.....

2. และ

.....

เพราะฉะนั้น

.....

แม้ว่า...ก็

.....

ถึง...ก็

.....

หรือ

.....

ครั้น...ก็

.....

3. หาก

.....

4. พอ...ก็

.....

5. แต่ทว่า

.....

กิจกรรมที่ 2.6

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถเขียนประโยคความซ้อนได้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนประโยคความซ้อนจากคำที่กำหนดให้ คำละ 1 ประโยค

คือ

1.

ที่

2.

ซึ่ง

3.

อัน

4.

เฉลย

กิจกรรมที่ 2.1

ข้อ	ภาคประธาน	ภาคแสดง
1	แม่ของฉัน	ทำกับข้าวอร่อยมาก
2	พ่อ	ไปกรีดยางตั้งแต่เช้ามีด
3	นักเรียนทุกคน	ต้องตั้งใจเรียน
4	ดอกแก้ว	ไปซื้อของที่ตลาด
5	แมว	ไล่จับหนูในห้องเก็บของ
6	แม่	พาฉันไปตลาด
7	ต้นกล้า	ตื่นนอนแต่เช้าเป็นประจำ
8	ฉัน	ไปเทียวน้ำตก
9	แมว	กินปลาอย่าง
10	กระต่าย	วิ่งเล่นในป่า

กิจกรรมที่ 2.2

1 แม่เขาไม่ร่ำรวย เขาก็ทำบุญเสมอ

คำเชื่อม	แยกประโยค
แม่...ก็	เขาไม่ร่ำรวย
	เขาทำบุญเสมอ

2 พอเสียงสัญญาณดังขึ้นนักเรียนก็ออกจากห้องสอบ

คำเชื่อม	แยกประโยค
พอ...ก็	เสียงสัญญาณดังขึ้น
	นักเรียนออกจากห้องสอบ

3 กวารถดับเพลิงจะมาถึง ไฟก็ไหม้บ้านเรือนหมดแล้ว

คำเชื่อม	แยกประโยค
กว่า...ก็	รถดับเพลิงจะมาถึง
	ไฟไหม้บ้านเรือนหมดแล้ว

4 น้ำขิงและน้ำหวานไปทำบุญที่วัด

คำเชื่อม	แยกประโยค
และ	น้ำขิงไปทำบุญที่วัด
	น้ำหวานไปทำบุญที่วัด

5 เราต้องไม่ขับรถขณะง่วงนอนมิฉะนั้นอาจเกิดอุบัติเหตุได้

คำเชื่อม	แยกประโยค
มิฉะนั้น	เราต้องไม่ขับรถขณะง่วงนอน
	อาจเกิดอุบัติเหตุได้

6 ฉันรู้สึกกลัวมาก แต่ทว่าไม่กล้าบอกใคร

คำเชื่อม	แยกประโยค
แต่ทว่า	ฉันรู้สึกกลัวมาก
	ไม่กล้าบอกใคร

7 เธอจะไปอ่างอำปิลหรือทะเลสาบทุ่งกุลา

คำเชื่อม	แยกประโยค
หรือ	เธอจะไปอ่างอำปิล
	เธอจะไปทะเลสาบทุ่งกุลา

8 เพราะฝนตกหนักเธอก็จึงออกจากบ้านไม่ได้

คำเชื่อม	แยกประโยค
เพราะ...จึง	ฝนตกหนัก
	เธอออกจากบ้านไม่ได้

9 ฉันชอบรับประทานตำไทยแต่น้องชอบตำปูปลาร้า

คำเชื่อม	แยกประโยค
แต่	ฉันชอบรับประทานตำไทย
	น้องชอบรับประทานตำปูปลาร้า

กิจกรรมที่ 2.3

1. ประโยคหลัก คนตัดอ้อยหลัก	ประโยคย่อย หัวหน้างานไม่อยู่
2. ประโยคหลัก เขาเป็นเจ้าของสิ่งประดิษฐ์
ชนะเลิศ	ประโยคย่อย สิ่งประดิษฐ์ได้รับรางวัล
3. ประโยคหลัก คนมีนิสัยอ่อนโยน	ประโยคย่อย คนชอบสีชมพู
4. ประโยคหลัก ครูภูมิใจ	ประโยคย่อย นักเรียนตั้งใจเรียน
5. ประโยคหลัก คนมีสุขภาพดี
สม่ำเสมอ	ประโยคย่อย คนออกกำลังกาย
6. ประโยคหลัก ทหารได้รับการยกย่องสรรเสริญ	ประโยคย่อย ทหารปกป้องชาติ
7. ประโยคหลัก ข้าวหอมสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้	ประโยคย่อย ข้าวหอมเป็นคนขยัน
8. ประโยคหลัก เขาเป็นเจ้าของบ้านทรงไทย
ร้อยปี	ประโยคย่อย บ้านเรือนไทยมีอายุราว
9. ประโยคหลัก แม่ไปหาเพื่อน	ประโยคย่อย เพื่อนอยู่ที่เขาศาลา
10. ประโยคหลัก สมิตาชอบดื่มน้ำสมุนไพร
ต่อร่างกาย	ประโยคย่อย น้ำสมุนไพรมีประโยชน์

กิจกรรมที่ 2.4

ให้นักเรียนพิจารณา ดังนี้ ประโยคที่นักเรียนแต่งต้องมีใจความเดียว มีภาคประธานบทเดียวและกริยาเพียงบทเดียว พิจารณาจากในประโยคจะมีกริยาหลักเพียงกริยาเดียว

กิจกรรมที่ 2.5

ให้นักเรียนพิจารณา ดังนี้ ประโยคที่นักเรียนแต่งต้องเป็นประโยคที่รวมประโยคความเดียว ตั้งแต่ 2 ประโยคเป็นประโยคเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมที่กำหนดให้เชื่อมประโยคเข้าด้วยกัน ใจความแบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

- 1) ประโยคความรวมคล้อยตามกัน
- 2) ประโยคความรวมขัดแย้งกัน
- 3) ประโยคความรวมให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 4) ประโยคความรวมเป็นเหตุเป็นผลกัน

กิจกรรมที่ 2.6

ให้นักเรียนพิจารณา ดังนี้ ประโยคที่นักเรียนแต่งต้องเป็น ประโยคที่มีใจความหลักประโยคหนึ่งแล้วมีประโยคย่อยอีกประโยคหนึ่งแทรกอยู่ในประโยค

- 1) เป็นประโยคที่รวมเอาประโยคความเดียว 2 ประโยคไว้ด้วยกัน
- 2) เมื่อแยกประโยคความซ้อนออกจากกันแล้ว จะมีความสำคัญไม่เท่ากัน ประโยคหนึ่งจะเป็นประโยคหลัก อีกประโยคหนึ่งจะเป็นประโยคย่อย ที่มีคำเชื่อม เชื่อมประโยคหลักและประโยคย่อย

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถ

1. บอกความสำคัญของโครงเรื่อง
2. อธิบายขั้นตอนการวางโครงเรื่องได้
3. วางโครงเรื่องของเรื่องที่เขียนได้

โครงเรื่อง หมายถึง ประเด็นความคิดที่ผู้แต่งกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าจะเขียนเรื่องให้ดำเนินไปอย่างไร ซึ่งจะประกอบไปด้วยประเด็นใหญ่และประเด็นย่อย แต่ละประเด็นจะต้องเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล การวางโครงเรื่อง เป็นการจัดลำดับความคิดว่าจะเขียนอะไร เกี่ยวข้องกับสิ่งใดใจความสำคัญมีอะไร เพื่อช่วยให้เนื้อหางานเขียนครบถ้วนตรงกับหัวข้อหรือชื่อเรื่องที่วางไว้ การเขียนโครงเรื่องผู้เขียนจะแบ่งเนื้อหาการเขียนเป็นหัวข้อหลัก หัวข้อรอง หัวข้อย่อย โครงเรื่องทำให้ผู้เขียนรวบรวมข้อมูลง่ายและเนื้อหางานเขียนเป็นลำดับต่อเนื่องไม่วกวน ดังนั้น การเขียนโครงเรื่องเป็นขั้นตอนการเขียนที่สำคัญเพราะ จะทำให้งานเขียนมีความสมบูรณ์มากที่สุด

รูปแบบของโครงเรื่อง

1. โครงเรื่องแบบหัวข้อ จะเขียนด้วยคำหรือวลีสั้นๆ มีตัวเลขหรืออักษรย่อกำกับประเด็นทุกประเด็น

ตัวอย่าง เรื่อง ภาวะโลกร้อน

1. สาเหตุของภาวะโลกร้อน
 - 1.1 เกิดก๊าซเรือนกระจก
 - 1.2 การทำลายป่า
 - 1.3 การใช้พลังงานฟุ่มเฟือย

2. ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน

2.1 ด้านสิ่งแวดล้อม

2.2 ด้านเศรษฐกิจ

2.3 ด้านสุขภาพ

3. การแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน

3.1 การลดใช้พลังงาน

3.2 การปลูกป่า

3.3 การนำกลับมาใช้

2. โครงเรื่องแบบประโยค จะเขียนด้วยประโยคที่สมบูรณ์และชัดเจน มีเลขหรืออักษรย่อกำกับประโยคที่เป็นประเด็นของเรื่องนั้น ง่ายต่อการนำไปเขียนเป็นย่อหน้าหรือเนื้อความ ตัวอย่าง เรื่อง ภาวะโลกร้อน

1. ภาวะโลกร้อนเป็นสภาพอากาศที่มีอุณหภูมิสูง

2. ก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้นจากการทำกิจกรรมต่างๆของมนุษย์

3. ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ได้แก่ สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ โรคระบาดชนิดใหม่

4. การแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน ทำได้โดย การใช้พลังงาน การปลูกป่า การนำกลับมาใช้

วิธีการวางโครงเรื่อง

เมื่อพิจารณาหัวข้อเรื่องหรือชื่อเรื่องที่จะเขียนแล้ว ผู้เขียนควรเตรียมโครงเรื่องที่จะเขียน โดยการเขียนโครงเรื่องมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมความคิดที่ได้จากการสังเกต สอบถาม แลกเปลี่ยนความรู้หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2. จัดหมวดหมู่ข้อมูลและจัดลำดับความสำคัญของแต่ละหัวข้อ

3. จัดลำดับของหัวข้อแต่ละหัวข้อให้มีเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับและสัมพันธ์กัน

4. เขียนโครงเรื่องตามรูปแบบการเขียนแบบเดียวกันตลอดเนื้อหา

ตัวอย่างการเขียนโครงเรื่อง

ตัวอย่างที่ 1

ชื่อเรื่อง “การเลี้ยงสุนัข”

โครงเรื่อง

1. ประเภทของสุนัข
 - 1.1 สุนัขเพื่อนเล่น
 - 1.2 สุนัขเฝ้าบ้าน
 - 1.3 สุนัขใช้งาน
2. ลักษณะของสุนัข
 - 2.1 พันธุ์ไทย
 - 2.2 พันธุ์ผสม
 - 2.3 พันธุ์ต่างประเทศ
3. ประโยชน์จากการเลี้ยงสุนัข
 - 3.1 ความเพลิดเพลิน
 - 3.2 การใช้งาน
 - 3.3 การค้าขาย

ตัวอย่างที่ 2

ชื่อเรื่อง การปลูกต้นไม้

1. ประเภทของต้นไม้
 - 1.1 ไม้ยืนต้น
 - 1.2 ไม้พุ่ม
 - 1.3 ไม้เลื้อย
2. วิธีการปลูกต้นไม้
 - 2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการปลูก
 - 2.2 สำรวจพื้นที่และเลือกพันธุ์ไม้
 - 2.3 เตรียมพื้นที่และอุปกรณ์ในการปลูก
3. การดูแลรักษา
 - 3.1 การรดน้ำ/พรวนดิน
 - 3.2 การใส่ปุ๋ย
 - 3.3 การกำจัดวัชพืช

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนสรุปความสำคัญของโครงเรื่องมาพอสังเขป

Flower

Garden

.....

.....

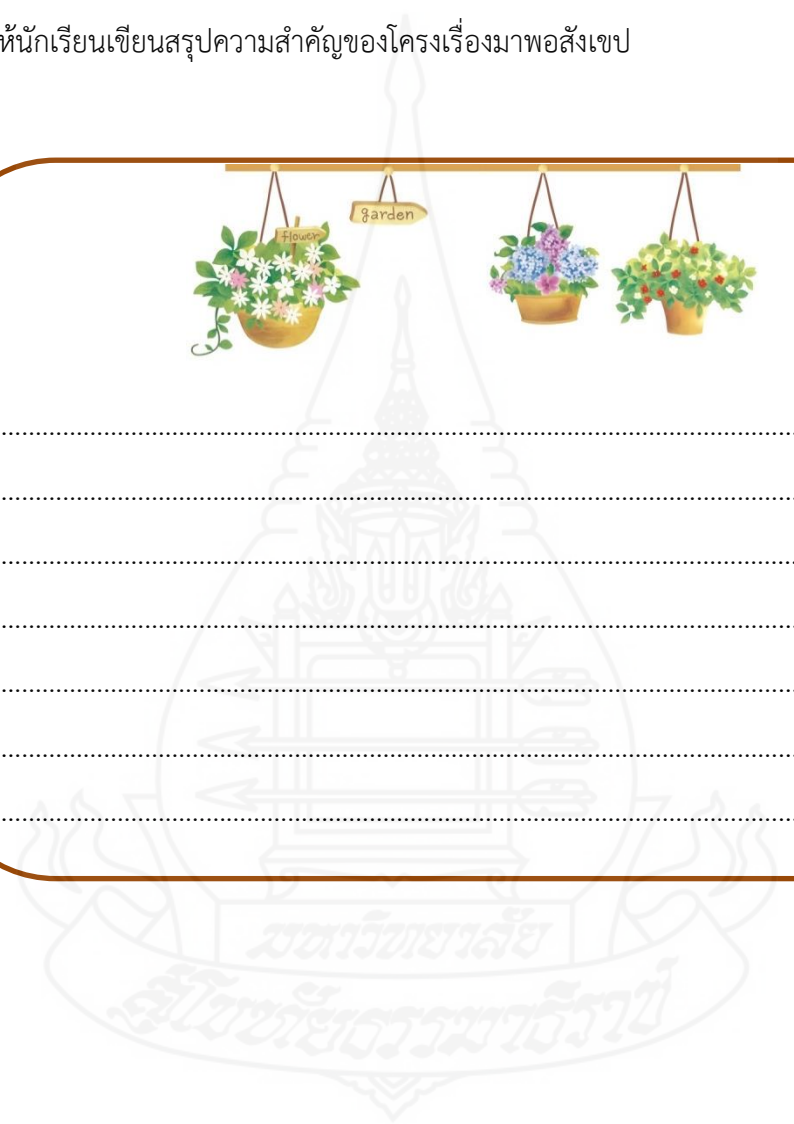
.....

.....

.....

.....

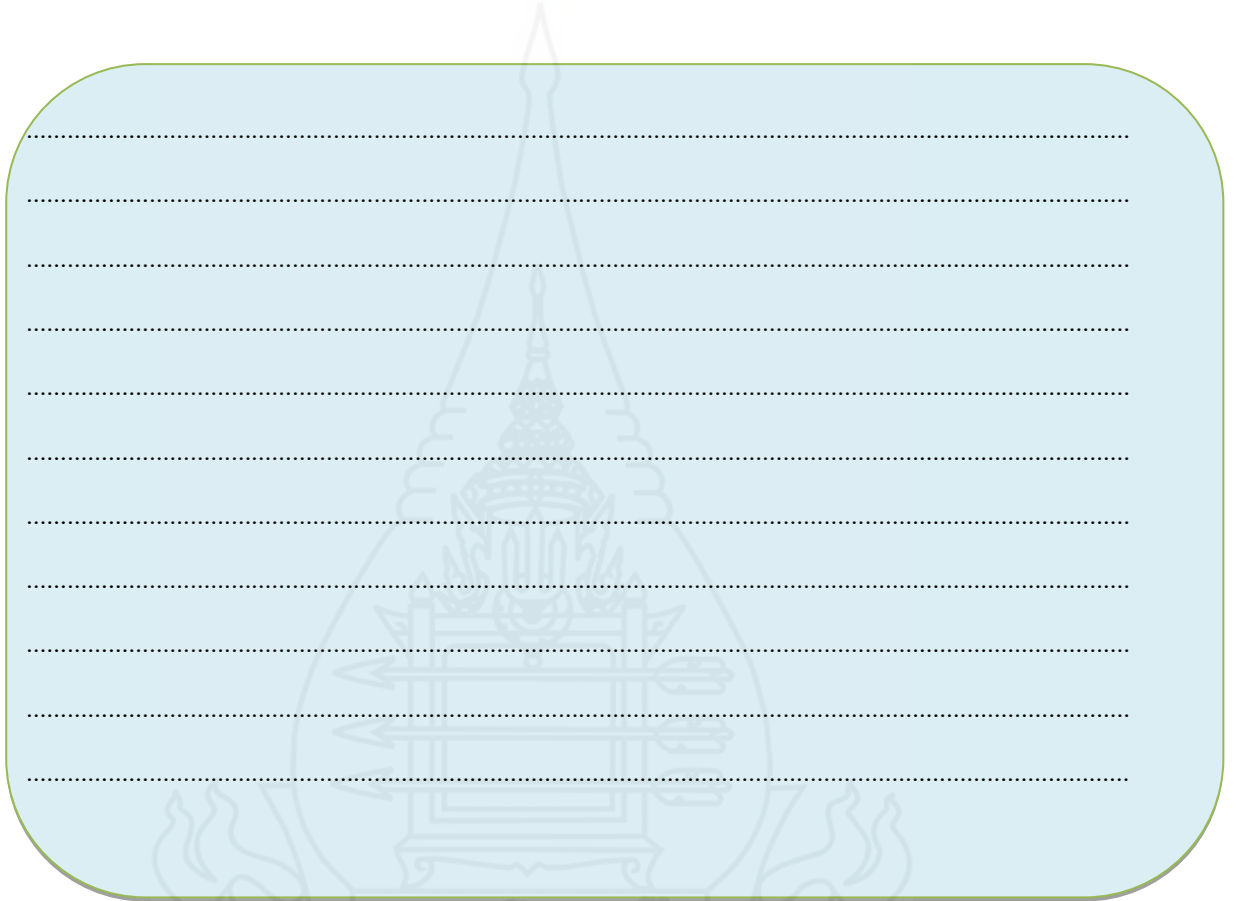
.....

กิจกรรมที่ 3.2

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอธิบายขั้นตอนการวางโครงเรื่อง

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถ

1. วิเคราะห์ประเภทของโวหารที่กำหนดให้ได้
2. เขียนข้อความที่เป็นบรรยายโวหารได้
3. เขียนข้อความที่เป็นพรรณนาโวหารได้
4. เขียนข้อความที่เป็นเทศนาโวหารได้
5. เขียนข้อความที่เป็นอุปมาโวหารได้
6. เขียนข้อความที่เป็นสาธกโวหารได้

การเขียนเรียงความผู้เขียนต้องรู้จักการใช้โวหารแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับเรื่องราวที่เขียนเพื่อให้เรียงความน่าอ่าน

โวหาร หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารที่เรียบเรียงอย่างดี มีวิธีการ มีศิลปะเพื่อสื่อให้ผู้อ่านรับสารได้อย่างแจ่มแจ้ง เข้าใจเรื่องราวชัดเจน ลึกซึ้ง เกิดจินตภาพและความรู้สึกตามที่ผู้สื่อสารต้องการสื่อ โวหารการเขียนเรียงความมี 5 ประเภท ดังนี้

1. บรรยายโวหาร เป็นโวหารที่ใช้ในการบอกเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ เข้าใจในเรื่องนั้นๆอย่างละเอียด แจ่มแจ้ง โดยใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมาย ตรงไปตรงมา กะทัดรัด ชัดเจน

ตัวอย่าง

ราชินีหินอ่อนเป็นไม้เลื้อยตระกูลเดียวกับพลูด่าง มีใบเป็นรูปหัวใจ มีสีเขียวสดแซมด้วยสีเหลืองนวล เป็นต้นไม้ที่ปลูกง่ายและเติบโตได้เร็ว แค่อัดกิ่งแล้วนำมาเสียบไว้ในแจกันใส่น้ำก็เจริญเติบโตได้แล้ว เป็นต้นไม้ที่ปลูกง่ายและเติบโตได้เร็ว

2. พรรณนาโวหาร เป็นโวหารที่กล่าวถึงเรื่องราวหรือความรู้สึกนึกคิดอย่างละเอียด มุ่งให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกหรือมีจินตนาการ โดยใช้ถ้อยคำที่มีความหมายลึกซึ้ง น่าสนใจ

ตัวอย่าง

อากาศยามเช้าในสวนของคฤหาสน์ดินทราย...ดูสดใส ฝีเสื้อแสนสวย กรีดปีกกระยับในสายแดดอ่อนยามเช้า จากดอกหนึ่งไปที่ดอกไม้นานาพันธุ์อีกหลายดอก สีของกุหลาบปักกิ่ง...แสงสดสว่างจ้าตัดกับสีเขียวสดของสนามหญ้า ประกายของน้ำค้างต้องแดดวาววับราบกับอัญมณีเรียวยาวอยู่บนพื้นสนาม

(ชอยเดียวกัน : วาณิช จรุงกิจอนันต์)

3. เทศนาโวหาร เป็นโวหารที่แสดงการสั่งสอน ชี้แจงชักจูงให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม ชี้แนะสิ่งที่ดีควรปฏิบัติ หรือแสดงทัศนคติ ในการเขียนผู้เขียนต้องใช้เหตุผลมาประกอบให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อมั่น เกิดความรู้สึกด้วยตนเอง

ตัวอย่าง

เขาว่าเราจริงก็ไม่ต้องไปโกรธเขาเพราะเรื่องมันจริง เขาว่าเราไม่จริงก็ไม่ต้องไปโกรธเขาเพราะเรื่องมันไม่จริงเท่านี้ก็จบ

(พุทธทาสภิกขุ)

4. อุปมาโวหาร (อุปมา แปลว่า ตัวอย่าง) เป็นโวหารที่มีการเปรียบเทียบให้เห็นสิ่งหนึ่งอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้อุปมาโวหารนี้มีลักษณะหลายลักษณะ เช่น

ก. เปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกันสองสิ่ง มักมีคำว่า เหมือน ดุจ คล้าย ดัง ฯลฯ เป็นตัวเชื่อม คำอุปมาอุปไมยให้สอดคล้องกัน (อุปไมย แปลว่าที่กล่าวก่อน อุปมา แปลว่าที่กล่าวเปรียบ) เช่น ชาวเหมือนสำลี เบาเหมือนนุ่น

ข. เปรียบเทียบโดยการโยงความคิดจากสิ่งหนึ่งไปยังสิ่งหนึ่ง เป็นการเปรียบเทียบโดยนัย ต้องอาศัยการตีความประกอบ เช่น ชาวนาเป็นกระดูกสันหลังของชาติ

ค. เปรียบเทียบความขัดแย้งหรือเปรียบเทียบที่อยู่ตรงข้าม คือ การนำสิ่งที่ตรงกันข้าม มาเปรียบเทียบ เช่น เปรียบน้ำกับไฟ ดินกับฟ้า ความดีกับความชั่ว ฯลฯ

- ถึงตัวไกลใจอยู่เป็นคู่ชื่น
- รักยาวให้บั้น รักสั้นให้ต่อ
- รักกันอยู่ชอบฟ้าเขาเขียว เหมือนอยู่หอแห่งเดียวร่วมห้อง
- ผู้ที่มีเพื่อนมากคือผู้ที่ไม่มีเพื่อนเลย

จ. เปรียบเทียบโดยใช้ชื่อเทียบเคียง เช่น

ปากกามีอำนาจกว่าคมดาบ	หรือ	อุปมาโวหารในคำประพันธ์ร้อยกรอง
ความรักเหมือนโรคา		บันดาลตาให้มีตมม
ไม่เย็นและไม่ยล		อุปสรรคใดใด
ความรักเหมือนโคลน		กำลังศึกผิขังไว้
ก็ไหลจากคอกไป		บ่ยอมอยู่ ณ ที่ขัง

มัทนะพาธา คำฉันท์

5. สาธกโวหาร (สาธก แปลว่า ตัวอย่าง) เป็นโวหารที่ยกตัวอย่างประกอบข้อความเรื่องราว ให้เข้าใจ แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น ควรเลือกตัวอย่างที่มีเหตุผลหรือเป็นข้ออ้างอิงได้ เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือ

ตัวอย่าง

ในเรื่องน้ำ เรามองว่าประเทศไทยมีน้ำเยอะแยะ เราไม่เคยคิดประหยัดว่าจะใช้น้ำคุ้มค่าที่สุดอย่างไร เช่น น้ำที่เหลือจากการซักล้าง เราก็ควรจะไปรดน้ำต้นไม้ ความประหยัดเป็นจุดหนึ่งของการลดความต้องการที่เพิ่มขึ้น

จาก สุรพล ดวงแข : นิตยสาร “สารคดี” ฉบับที่ 65 ปีที่ 6 กรกฎาคม 2533

กิจกรรมที่ 4.1

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วพิจารณาว่าเป็นโวหารประเภทใด

1. “เครื่องตกแต่งในห้อง เป็นไม้สลักสีน้ำตาลเข้มขัดขึ้นเงาเกือบทุกชิ้น สลับโลหะทองเหลือง สุกสว่าง แจกันทองเหลืองปักดอกไม้สดดอกใหญ่จัดเป็นพุ่มกระจาย พื้นไม้มันวับสะอาด ปูด้วยหนังเสือดาวผืนใหญ่ กางเรียงต่อกันหลายผืน”

(ดอกแก้วการะบุหนิง:แก้วแก้ว)

เป็นโวหารประเภท.....

2. ...อย่าได้ถือตัวว่าเป็นลูกเจ้าแผ่นดิน พอมีอำนาจยิ่งใหญ่อยู่ในบ้านเมือง ถึงจะเกะกะ ไม่กลัวเกรงคุมเหงผู้ใด เขาก็คงจะมีความเกรงใจพ่อ ไม่ต่อสู้อ หรือไม่อาจฟ้องร้องว่ากล่าว การซึ่งเชื่อใจดังนั้นเป็นการผิดแท้ทีเดียว เพราะความปรารถนาของพ่อไม่อยากจะให้ลูกมีอำนาจที่จะเกะกะอย่างนั้นเลย เพราะรู้เป็นแน่ว่าเมื่อรักลูกเกินไป ปล่อยไม่ให้กลัวใครและประพฤติก้าวเช่นนั้น คงจะเป็นโทษแก่ลูกนั่นเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพราะฉะนั้นจงรู้เถิดว่าถ้าเมื่อได้ทำความผิดเมื่อใด จะได้รับโทษโดยทันที การที่มีพ่อเป็นเจ้าแผ่นดินนั้นจะไม่เป็นการช่วยเหลืออุดหนุนแก้ไขอันใด ได้เลย

(พระบรมราชาวาท: พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

เป็นโวหารประเภท.....

3. “เดือนตงไปแล้ว ดาวแข่งแสงขาว ยิบๆ ยับๆ เหมือนเกล็ดแก้วอันสอดสอรร้อยปักอยู่เต็มผ้าม่านผืนใหญ่ วูบวาบวิบวับส่องแสง ใหญ่แลน้อย โกล้แลไกล บางดวงแสงหนาวดูเย็นนึ่ง บางดวงกะพริบพร่างพร้อย ดังดาวใหญ่น้อยแย้มยิ้มหยอกเอนกัน”

(เจ้าจันทร์ผมหอม นิราศพระธาตุอินทร์แขวน: มาลา คำจันทร์)

เป็นโวหารประเภท.....

4. การอ่อนน้อมถ่อมตน คือ ความสุภาพอ่อนโยนและอ่อนน้อมเข้าหากัน ไม่เย่อหยิ่งถือดี เป็นจริยธรรมเครื่องประสานสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่นที่สำคัญประการหนึ่ง ผู้รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนย่อมได้รับความรัก ความยกย่องและความร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่ายและได้รับความสำเร็จความเจริญมั่นคงในการปฏิบัติงานทุกอย่าง

(พระราโชวาทสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร 2540:226)

เป็นโวหารประเภท.....

5. “ฉันยืนต้นอยู่ในป่าลึก ฉันมีลำต้นสูงใหญ่ กิ่งก้านใบแน่นหนาและแผ่กว้าง แสงอาทิตย์ไม่อาจส่องลอดได้ เบื้องล่างจึงร่มรื่น ลำธารน้อยๆ ไหลผ่านใกล้ลำต้นฉันไป น้ำในลำธาร ไสจนเห็นกรวดทราย ท้องธารและปลาว่ายเวียน ทุกวันจะมีสัตว์ป่านานาชนิดมากินน้ำ ที่ลำธารสายนี้บางตัวจะอาศัยได้ร่มใบของฉันนอนหลับอย่างมีความสุข”

(ฉันคือต้นไม้: ไมตรี ลิ้มปิชาติ)

เป็นโวหารประเภท.....

6. การอบรม สั่งสอนลูกเคร่งครัดมากมายเกินไป ก็อาจเป็นผลร้ายได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นวิธีเลี้ยงลูกที่ดีก็คือ เดินตามทางสายกลาง อย่าให้ตึงหรือหย่อนเกินไป ควรเปิดโอกาสให้เด็กหรือลูกได้ใช้ความคิด ได้ทดลอง ได้มีประสบการณ์ต่างๆ ได้รู้วิธีช่วยตัวเอง ได้ฝึกแก้ปัญหาของตัวเองให้มากที่สุดส่วนที่จะควบคุมกันควรเป็นแต่เรื่องกรอบของ กฎหมายและศีลธรรมเท่านั้น การสอนให้เขาได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอ ใจให้มากกว่าการตั้งแต่ข้อห้ามหรือการให้ทำตามคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว (เหมือนๆ จะแพ้แต่ไม่แพ้: ธรรมจักร สร้อยพิบูล)

เป็นโวหารประเภท.....

7. ผลงานนั้นเป็นเครื่องวัดระดับของคน บอกให้รู้ว่าเป็นคนดีหรือเลวมากน้อยเพียงไร ไม่ปรากฏหลักการใดว่างานคือเงิน เพราะเงินเป็นเพียงผลพลอยได้จากงานเท่านั้น ทำงานทุกอย่างจนนึกถึงผลงานโดยตรง อย่าคำนึงเฉพาะแต่เงินเท่านั้น เพราะคนตื่นเงินนั้นย่อมประพฤติดนจนเป็นที่ดูหมิ่นของคนทั้งปวง

(หนังสือแสงธรรม ของมูลนิธิ ก.ศม.)

เป็นโวหารประเภท.....

8. ปราสาทภูมิโปนประกอบด้วย ปราสาทก่อด้วยอิฐ 3 หลัง และฐานอาคารก่อด้วยศิลาแลง 1 หลัง โดยปราสาทอิฐหลังใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ที่สุด ก่อด้วยอิฐไม่สอปูนแบบศิลปะขอมรุ่นเก่า มีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ฐานเตี้ย เรือนธาตุทรงสี่เหลี่ยม มีประตูทางเข้า-ออกด้านเดียว ทางทิศตะวันออก ส่วนยอดก่อเป็นหลังคาซ้อนลดหลั่นกันขึ้นไปเป็นชั้นๆ ปัจจุบันพังทลายเหลือเพียง 3 ชั้น บริเวณใต้หน้าบันของประตูทางเข้า-ออก สลักเป็นลายรูปใบไม้้วนแบบศิลปะอินเดีย

(พาเที่ยวปราสาทภูมิโปน : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-สุรินทร์)

เป็นโวหารประเภท.....

9. “อันว่าแก้วกระจกออยู่รวมกับสุวรรณ ย่อมได้แสงจับเป็นเลี่ยมพรายคล้ายมรกต ผู้ที่โง่เขลา แม้ได้อยู่ใกล้กับปราชญ์ ก็อาจเป็นคนเฉลียวฉลาดได้ฉันเดียวกัน”

(หิโตปเทศ : เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป)

เป็นโวหารประเภท.....

10. “...ตัวการที่ทำให้แก้ปัญหาไม่ออกและยังทำให้ปัญหายุ่งเหยิงหนักเข้านั้นคือใจหรือความคิดที่ไม่เป็นกลาง ซึ่งเรียกว่าอคติหรือลำเอียง คนเราเมื่อมีความลำเอียงแล้วก็มองไม่เห็นความจริง ถึงจะเห็นก็ไม่ยอมรับ และเมื่อไม่เห็นหรือไม่รับความเป็นจริงก็ทำให้มองไม่เห็นต้นเหตุแห่งปัญหาและแก้ปัญหาไม่ออก...”

(พระบรมราชาวาท:พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช)

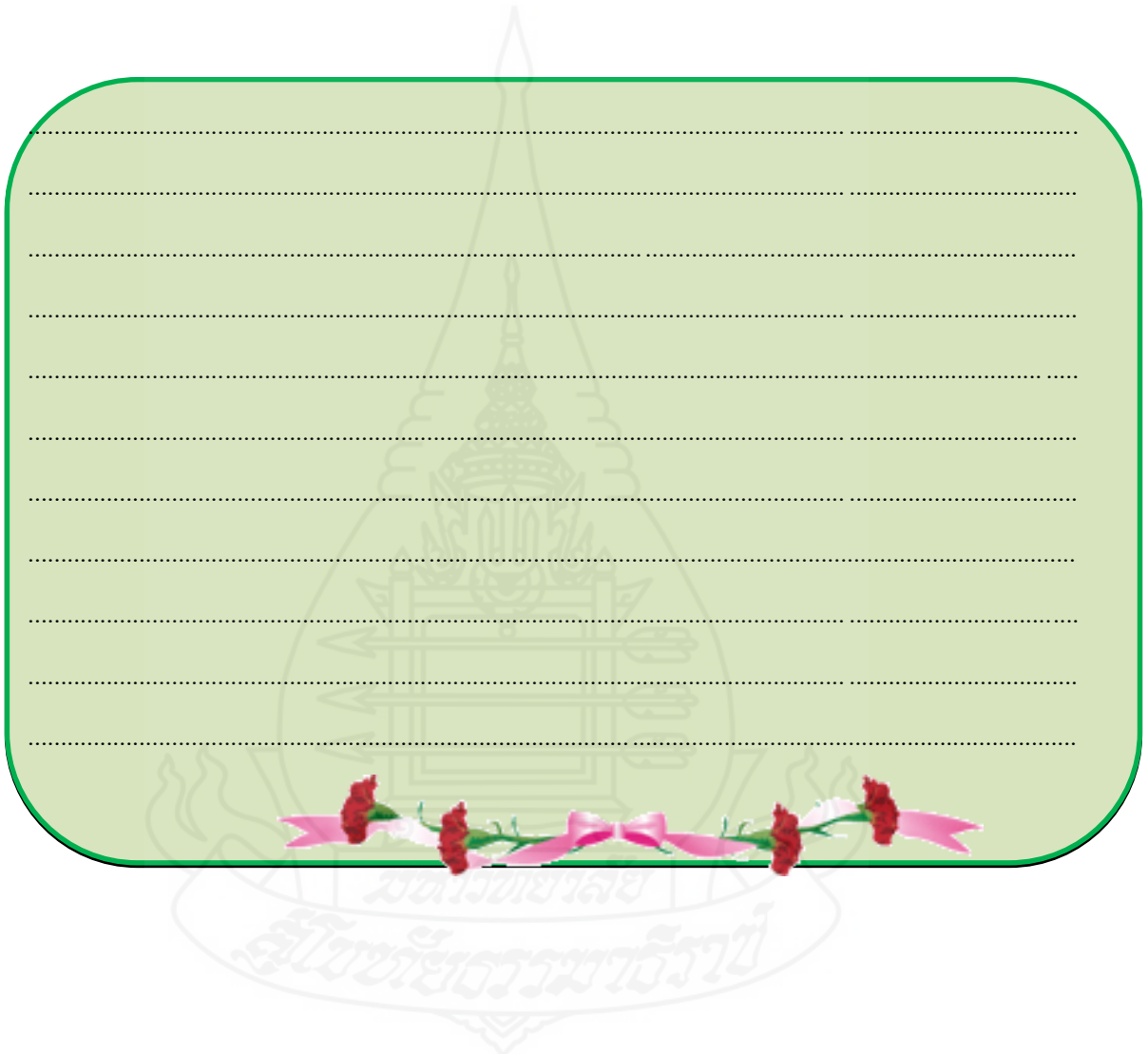
เป็นโวหารประเภท.....

กิจกรรมที่ 4.3

คำชี้แจง

นักเรียนเขียนพรรณนาอาหารเกี่ยวกับธรรมชาติยามเช้าหรือโรงเรียนในฝัน (เลือก 1 หัวข้อ)

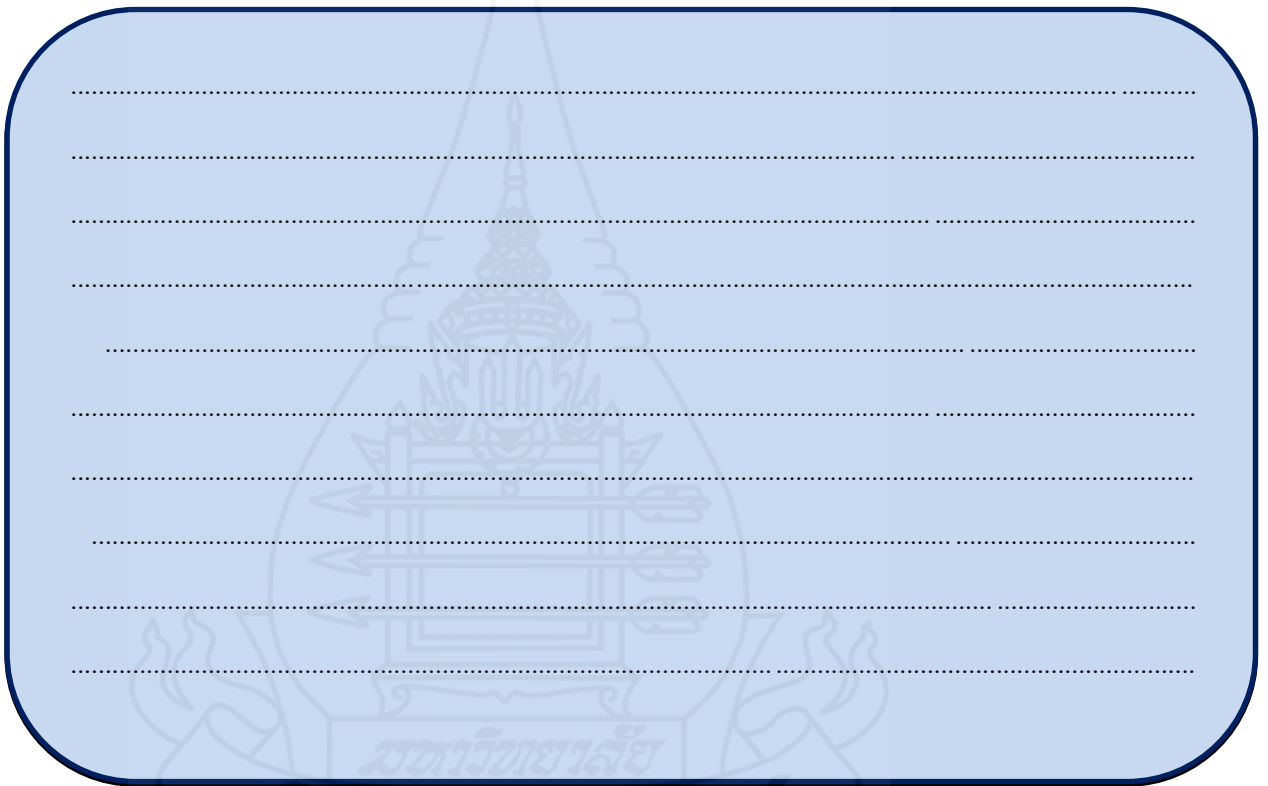
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชวิทยาลัย

กิจกรรมที่ 4.4

คำชี้แจง

นักเรียนเขียนเทศนาโวหารเกี่ยวกับการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมหรือการอยู่ร่วมกันในสังคม
(เลือก 1 หัวข้อ)

A large blue rounded rectangular box with a dark blue border, containing ten horizontal dashed lines for writing. In the background, there is a faint watermark of the Royal University of Rajabhat Buriram, featuring a central emblem with a crown and Thai text: "มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์" and "มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์".

กิจกรรมที่ 4.5

คำชี้แจง

นักเรียนเขียนอุปมาโวหารต่อจากข้อความที่กำหนดให้

1. ใบไม้ร่วงหล่นจากต้นเปรียบดัง.....

.....

.....

2. เมื่อพระอาทิตย์โผล่พ้นขอบฟ้าก็สดใสสว่างกับ.....

.....

.....

3. พระคุณแม่ยิ่งใหญ่ดูจ.....

.....

.....

ครูเปรียบเหมือน.....

.....

.....

พ่อแม่รักลูกตั้ง.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4.6

คำชี้แจง

นักเรียนเขียนสารกโหวหารต่อจากข้อความที่กำหนดให้

1. เว็บไซต์ที่นักเรียนค้นคว้าข้อมูลบ่อยครั้ง ได้แก่.....

.....

.....

2. อำเภอบัวเขต เป็นอำเภอเล็กๆที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามคือ.....

.....

.....

3. ดอกไม้ที่มีกลิ่นหอมยกตัวอย่างเช่น.....

.....

.....

4. การออมเงินมีหลายวิธีการ ดังนี้.....

.....

.....

5. อาหารพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์ที่เป็นที่นิยมคือ.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4.1

1. พรรณนาโวหาร	2. เทศนาโวหาร	3. พรรณนาโวหาร
4. สาธกโวหาร	5. พรรณนาโวหาร	6. เทศนาโวหาร
7. สาธกโวหาร	8. บรรยายโวหาร	9. อุปมาโวหาร
10. เทศนาโวหาร		

กิจกรรมที่ 4.2

ให้นักเรียนพิจารณา ดังนี้ บรรยายโวหารเป็นโวหารที่บอกเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ ตามสภาพหรือเหตุการณ์ที่เป็นไปเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ เข้าใจในเรื่องนั้นๆอย่างละเอียด แจ่มแจ้ง โดยใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมาย ตรงไปตรงมา กะทัดรัด ทำให้เห็นสภาพหรือเหตุการณ์ชัดเจน ทั้งนี้ข้อความที่บรรยายต้องมีความสอดคล้องกับข้อความที่กำหนดให้

กิจกรรมที่ 4.3

ให้นักเรียนพิจารณา ดังนี้ พรรณนาเป็นโวหารที่กล่าวถึงเรื่องราวหรือความรู้สึกนึกคิดอย่างละเอียด มุ่งให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกหรือมีจินตนาการ โดยใช้ถ้อยคำที่มีความหมายลึกซึ้ง น่าสนใจ หรือใช้สัญลักษณ์ ทำให้ผู้อ่านประทับใจหรือเกิดจินตนาการตามหัวข้อที่นักเรียนเลือก

กิจกรรมที่ 4.4

ให้นักเรียนพิจารณา ดังนี้ เทศนาโวหารเป็นโวหารที่แสดงการสั่งสอน ชี้แจงชักจูงให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม ชี้แนะสิ่งที่ควรปฏิบัติ หรือแสดงทัศนคติ ในการเขียนผู้เขียนต้องใช้เหตุผลมาประกอบให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อมั่น เกิดความรู้สึกร่วมด้วยตนเองตามหัวข้อที่นักเรียนเลือก

กิจกรรมที่ 4.5

ให้นักเรียนพิจารณา ดังนี้ โวหารที่เขียนต้องเป็นโวหารที่มีการเปรียบเทียบให้เห็นสิ่งหนึ่งอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้นต่อจากข้อความที่กำหนด

กิจกรรมที่ 4.6

ให้นักเรียนพิจารณา ดังนี้ โวหารที่เขียนต้องเป็นโวหารที่มีการยกตัวอย่างประกอบข้อความเรื่องราว ให้เข้าใจ แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น ควรเลือกตัวอย่างที่มีเหตุผลหรือเป็นข้ออ้างอิงได้ เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ต้องมีความเหมาะสมกับข้อความที่กำหนด

การเขียนเรียงความ

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถ

1. เขียนคำนำของเรียงความได้
2. เขียนเนื้อเรื่องของเรียงความได้
3. เขียนสรุปของเรียงความได้

เรียงความเป็นงานเขียนที่มุ่งถ่ายทอดเรื่องราว ความคิด ทักษะคติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยสำนวนภาษาที่เรียบเรียงขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอน ผู้เขียนต้องวางจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน

องค์ประกอบของเรียงความ ประกอบด้วย คำนำ เนื้อเรื่องและสรุป

คำนำ

คำนำ เป็นส่วนแรกของเรียงความมีหน้าที่เปิดประเด็นเข้าสู่เรื่อง เป็นการบอกให้ผู้อ่านทราบว่า ผู้เขียนจะเขียนเรื่องอะไร เพื่อชักนำให้ผู้อ่านสนใจอ่านเนื้อเรื่องต่อไป การเขียนคำนำมักเขียนเพียงย่อหน้าเดียว ในการขึ้นคำนำสามารถขึ้นได้หลายวิธี ดังนี้

- คำนำเริ่มด้วยการยกคำพูด คำคม หรือสุภาษิตที่น่าสนใจ
- คำนำที่เริ่มด้วยบทร้อยกรอง
- คำนำที่โน้มน้าวและชักจูงให้ผู้อ่านคล้อยตาม
- เขียนนำด้วยบทเพลง
- เขียนนำด้วยคำถาม
- เขียนนำด้วยถ้อยคำสั้นๆ ง่ายๆ รัดกุมในหัวข้อเรียงความ

ข้อไม่ควรปฏิบัติในการขึ้นคำนำ

- เขียนคำนำที่ไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง
- เขียนคำนำที่อ้อมค้อม
- เขียนคำนำยาวเกินไป
- เขียนคำนำด้วยคำพื้น ๆ ที่ทุกคนทราบดี
- เขียนคำนำด้วยการออกตัว

คำนำที่ดี คือ คำนำที่บอกให้รู้ได้ทันทีว่าจะเขียนอะไร และจะต้องเขียนให้กระชับ เร้า
ความสนใจ

เนื้อเรื่องของเรียงความเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นส่วนที่เสนอ

ความรู้ ความคิด หรือความรู้สึกของผู้เขียนอย่างแจ่มแจ้ง

เนื้อเรื่องเป็นส่วนที่ยาวที่สุดของงานเขียน เนื่องจากเป็นส่วนที่รวม
ความคิดและข้อมูลทั้งหมดที่ผู้เขียนค้นคว้ารวบรวมมาเสนออย่างมีระเบียบ มีระบบและเป็นขั้นตอน
ทำให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจสาระสำคัญทั้งหมด ด้วยเหตุและข้อเท็จจริงที่เชื่อมโยงกัน การเขียน
เนื้อเรื่องควรเริ่มต้นจากการวางแผนการเขียนให้ชัดเจน รัดกุม กะทัดรัด จึงประมวลความคิด
ทั้งหมดไว้ในรูปของการวางโครงเรื่อง เป็นประโยคใจความสำคัญ แล้วจึงเขียนขยายความประโยค
ใจความในย่อหน้าอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. **การอธิบายให้รายละเอียดหรือคำจำกัดความ** เป็นการขยายใจความสำคัญซึ่งการอธิบาย
หรือให้รายละเอียดเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันทั่วไปเมื่อต้องการขยายความให้เป็นที่น่าสนใจชัดเจน
ยิ่งขึ้น ส่วนการขยายใจความสำคัญด้วยการให้คำจำกัดความ ใช้ในตอนต้นเรื่องเพื่อให้
ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำที่จะใช้หรืออธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องที่ต้องการ
เขียน

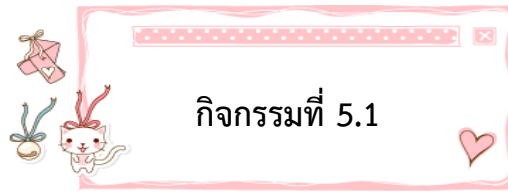
2. **การยกตัวอย่าง** เป็นการขยายประโยคเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง ซึ่งบางครั้งอาจต้องอธิบายใจความสำคัญเล็กน้อยแล้วจึงให้ตัวอย่างอาจเป็นตัวอย่างเดียวแต่ชัดเจนและมีการอธิบายขยายความ หรือมีหลายตัวอย่างก็ได้
3. **การเปรียบเทียบ** ซึ่งเปรียบเทียบในลักษณะอุปมาโวหารหรือยกเป็นอุทาหรณ์เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการกล่าวชัดเจน หรือเปรียบเทียบ 2 สิ่งซึ่งมีส่วนคล้ายและแตกต่างกันเพื่อให้เข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น
4. **การใช้เหตุผล** การขยายใจความสำคัญด้วยการใช้เหตุผล อาจเป็นไปในลักษณะขยายนัยหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญซึ่งเป็นผล แล้วกล่าวถึงเหตุเป็นการขยายความหรืออาจใช้เหตุเป็นประโยคใจความสำคัญ แล้วขยายความโดยแสดงผลก็ได้ทั้ง 2 วิธี ขยายนัยลักษณะนี้จำเป็นสำหรับงานเขียนที่ต้องวิเคราะห์หรือแสดงความคิดเห็น ข้อสำคัญต้องมีสัมพันธภาพคือความเกี่ยวเนื่องของใจความซึ่งเป็นเหตุผลลึกลับกัน และมีการลำดับอย่างดีเพื่อความหน้าเชื่อถือด้วย การเขียนส่วนเนื้อเรื่องนิยมใช้วิธีการดังที่กล่าวมา โดยมีทั้ง การขยายความด้วยการอธิบายการเปรียบเทียบและการยกตัวอย่างประกอบการให้เหตุผล ปะปนกันไป ทั้งนี้จุดมุ่งหมายสำคัญของการขยายใจความสำคัญก็เพื่อให้ประโยค ชัดเจนขึ้น

การสรุป คือการปิดเรื่อง หรือเป็นการเขียนทิ้งท้ายหรือปิดท้ายหรือปิดเรื่อง ให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ การสรุปจะต้องชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านจับประเด็นความคิดสำคัญให้ถูกต้องยิ่งขึ้นการเขียนสรุปควรใช้ภาษาสั้นๆ กระชับ และให้นำอ่าน

วิธีเขียนสรุปมี 4 วิธี คือ

1. สรุปด้วยการฝากข้อคิดและความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน
2. สรุปด้วยการย้ำให้เห็นความสำคัญ
3. สรุปด้วยคำคม คำสุภาษิต หรือคำประพันธ์ เพื่อสนับสนุนความคิดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. สรุปด้วยการแนะนำและชักชวน

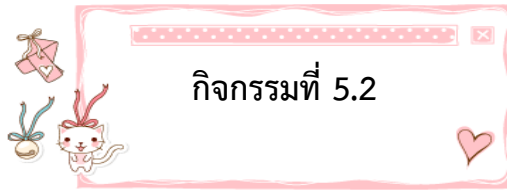
คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำนำเรียงความจากหัวข้อต่อไปนี้

1. ดาราในดวงใจ

2. กิจกรรมยามว่างของฉัน

3. อาหารจานโปรด

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำนำ ให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและคำลงท้าย

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพของผู้ชายคนหนึ่งที่มีอยู่ทุกบ้าน ภาพที่ดูแล้วรู้สึกอบอุ่น ภาพที่ดูแล้วสบายใจ ภาพที่ดูแล้วทำให้เรายิ้มได้ทุกครั้ง ฉันเคยสงสัยว่าคนในภาพนี้คือใคร สำคัญอย่างไร ทำไมทุกบ้านถึงต้องมีภาพภาพนี้ ตาบอกฉันว่า คนในภาพคือพ่อของทุกคน พระองค์ทรงรัก ทรงเป็นห่วงและดูแลประชาชนของพระองค์เสมือนลูก ตั้งแต่นั้นมาฉันก็ทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์เสมอ ฉันดีใจและภาคภูมิใจที่สุดที่ได้เกิดมาบนผืนแผ่นดินไทย ผืนแผ่นดินที่มีแต่ความอุดมสมบูรณ์ ผืนแผ่นดินที่มีพ่อที่รัก ดูแลและมีแต่ความปรารถนาดีต่อลูก ผืนแผ่นดินที่มีพ่อสอนให้ลูกรู้จักทำมาหากิน แทนที่จะรู้จักกินเพียงอย่างเดียว ทุกครั้งที่ฉันเห็นพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์ที่ทรงงานหนัก ฉันน้ำตาไหลเพราะปลาบปลื้มใจทุกครั้งและฉันสัญญากับตัวเองว่าจะตั้งใจทำความดี ตั้งใจทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เพราะถ้าเราทุกคนเป็นคนดี ชาติบ้านเมืองก็จะสงบสุข พ่อหลวงของพวกเราพระองค์ก็จะทรงพระสำราญ การทำอะไรก็แล้วแต่ที่ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนถือเป็นความดีเสมอ

ฉันภูมิใจที่เกิดเป็นคนไทย ฉันจะตั้งใจทำหน้าที่ของฉันให้ดีที่สุด ถึงแม้ว่าสิ่งที่ทำอาจจะดูเล็กน้อย แต่ฉันก็ภูมิใจที่ได้ทำความดีถวายพ่อหลวง เพราะพ่อทำเพื่อพวกเรามากมาย ความดีทำแล้วสบายใจและคนที่อยู่แวดล้อมก็สบายใจเช่นกัน ถ้าคุณยังไม่เคยทำความดีลองเริ่มตั้งแต่วันนี้ ไม่ได้ทำเพื่อใคร แต่เพื่อตัวเราเอง แล้วคุณจะพบกับคำว่า “สุขใจ”

กิจกรรมที่ 5.4

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนสรุปของเรียงความให้สัมพันธ์กับคำนำและเนื้อเรื่อง

ทุกคนเกิดมาต้องมีความฝัน ความใฝ่ฝันของแต่ละคนก็แตกต่างกันไป บางคนใฝ่ฝันว่าโตขึ้นจะเป็นหมอ บางคนใฝ่ฝันอยากเป็นนักบิน บางคนอยากเป็นนักธุรกิจ เราทุกคนมีสิทธิ์ที่จะใฝ่ฝันและทำให้มันเป็นจริงได้ถ้าเรามีกำลังใจจากคนรอบข้างและแรงบันดาลใจที่จะทำความฝันให้เป็นจริง

ปัจจุบันมีอาชีพและงานต่างๆ มากมายให้เราเลือกทำ ขึ้นอยู่กับว่าเราจะเลือกทำงานอะไร เมื่อถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เชื่อว่าทุกคน มีความคิดเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาต่อว่าตนเองต้องการที่จะศึกษาต่อสายอะไร เพื่อจะได้มีงานที่ดีรองรับและเป็นงานที่ต้องกับความถนัดและความชื่นชอบของตนเอง บางคนอาจเลือกศึกษาสายสามัญ บางคนอาจศึกษาต่อสายอาชีพซึ่งเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพเพื่อจะได้มีประสบการณ์การทำงาน ความใฝ่ฝันของแต่ละคนก็แตกต่างกันไป แต่ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะทำให้ฝันนั้นเป็นจริง หากมีความพยายาม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขยัน อดทน และตั้งใจที่จะทำจริงๆ เมื่อเกิดความรู้สึกท้อแท้ก็จะมีกำลังใจจากครอบครัวและเพื่อนๆ คอยช่วยเหลือ เพื่อที่จะได้สู้ต่อไป เพื่อที่จะได้ทำงานที่ดีและเป็นงานที่ตนรัก ความใฝ่ฝันของฉันทือการได้เป็นครู สอนนักเรียนให้รู้จักผิดชอบชั่วดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข เป็นคนดีของสังคมเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ แต่สิ่งที่เราสามารถทำได้ตอนนี้คือ ตั้งใจเรียนให้พ่อแม่และครอบครัวภูมิใจ

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

กิจกรรมที่ 5.3

การเขียนเนื้อเรื่องควรเริ่มต้นจากการวางแผนการเขียนให้ชัดเจน รัตกุม กะทัดรัด จึงประมวลความคิดทั้งหมดไว้ในรูปของการวางโครงเรื่อง เป็นประโยคใจความสำคัญ แล้วจึงเขียนขยายความประโยคใจความในย่อหน้าอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การอธิบายให้รายละเอียดหรือคำจำกัดความ ขยายความให้เป็นที่เข้าใจแจ่มชัดยิ่งขึ้น
2. การยกตัวอย่าง เป็นการขยายประโยคเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
3. การเปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการกล่าวชัดเจนหรือเปรียบเทียบ 2 สิ่งซึ่งมีส่วนคล้ายและแตกต่างกันเพื่อให้เข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น
4. การใช้เหตุผล การขยายใจความสำคัญด้วยการใช้เหตุผล ข้อสำคัญต้องมีสัมพันธภาพคือความเกี่ยวเนื่องของใจความซึ่งเป็นเป็นเหตุผลรับกัน และมีการลำดับอย่างดีเพื่อความหน้าเชื่อถือด้วย การเขียนส่วนเนื้อเรื่องนิยมใช้วิธีการดังที่กล่าวมา โดยมีทั้ง การขยายความด้วยการอธิบายการเปรียบเทียบและการยกตัวอย่างประกอบการให้เหตุผล ประปนกันไป ทั้งนี้จุดมุ่งหมายสำคัญของการขยายใจความสำคัญก็เพื่อให้ประโยค ชัดเจนขึ้น

กิจกรรมที่ 5.4

การเขียนสรุปจะต้องชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านจับประเด็นความคิดสำคัญให้ถูกต้องยิ่งขึ้นการเขียนสรุปควรใช้ภาษาสั้นๆ กระชับ และให้นำอ่าน

วิธีเขียนสรุปมีหลายแบบ เช่น

1. สรุปด้วยการฝากข้อคิดและความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน
2. สรุปด้วยการย้ำให้เห็นความสำคัญ
3. สรุปด้วยคำคม คำสุภาษิต หรือคำประพันธ์ เพื่อสนับสนุนความคิดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. สรุปด้วยการแนะนำและชักชวน

นักเรียนสามารถ

1. เขียนเรียงความจากประสบการณ์ตามรูปแบบการเขียนเรียงความได้

การเขียนเรียงความจากประสบการณ์

คือ การนำประสบการณ์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง บุคคลใด บุคคลหนึ่ง ถ่ายทอดเป็นเรื่องราวให้ผู้อ่านได้รับทราบ ลักษณะของเรียงความจากประสบการณ์ มักใช้การเขียนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ แต่อาจมีบทพรรณนาประกอบบ้างเพื่อให้อ่านเกิดความรู้สึกเพลิดเพลินและเห็นภาพตามไปด้วย

การเขียนเรียงความจากประสบการณ์ อาจเขียนเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การประกอบอาชีพ การปฏิบัติงานและการร่วมกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

ขั้นตอนการเขียนเรียงความจากประสบการณ์ ประกอบด้วย

1. การเลือกเรื่อง และการตั้งชื่อเรื่อง

การเลือกเรื่อง เลือกเรื่องที่ใกล้ตัว เป็นเรื่องที่ประสบพบเห็นมาจริง แสดงถึงประสบการณ์ของผู้เขียน เช่น การท่องเที่ยว ความทรงจำในอดีต เหตุการณ์ประทับใจ เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน แสดงแนวคิดด้านต่างๆ ที่ผู้อ่านสามารถนำไปเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิตได้

การตั้งชื่อเรื่อง ต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระของเรื่องให้มากที่สุด ใช้ถ้อยคำสำนวนที่กะทัดรัด กระชับ เข้าใจง่าย

2. การวางโครงเรื่อง

คือ การที่ผู้เขียนนำความรู้และประสบการณ์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาจัดลำดับความคิด เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนเรื่อง ดังรายละเอียดในเรื่องที่ 3 การวางโครงเรื่อง

ตัวอย่าง การวางโครงเรื่อง “ท่องเที่ยววัดเขาศาลาฯ”

- 1) ที่ตั้งและประวัติความเป็นมา
 - 1.1) สถานที่ตั้งวัดเขาศาลา
 - 1.2) ประวัติความเป็นมาของเขาศาลา
- 2) สถานที่สำคัญของวัดเขาศาลาฯ
 - 2.1) รอยพระพุทธรูป
 - 2.2) ผานางคอย
- 3) ความสำคัญ/คุณค่าของวัดเขาศาลาฯ
 - 3.1) ด้านประวัติศาสตร์
 - 3.2) ด้านการท่องเที่ยว

3. การเขียน

เป็นการขยายความจากโครงเรื่อง โดยข้อความที่ขยายความเป็นรายละเอียดเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้เขียน

4. การตรวจทาน

เมื่อเขียนเรื่องจบแล้ว ขั้นตอนสุดท้าย คือ การตรวจทานเรื่องที่เขียน ว่าเรื่องที่เขียนมีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์และใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ หากพบข้อบกพร่องจะได้แก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการเขียนเรียงความ บุคคลที่ฉันประทับใจ

ครูเป็นบุคคลที่สำคัญในชีวิตของเราเพราะครูเปรียบเสมือนแม่คนที่สองที่คอยอบรมสั่งสอนเรามาตั้งแต่อนุบาลจนถึงโตเป็นผู้ใหญ่และครูไม่ใช่แค่อบรมสั่งสอนเราเท่านั้นแต่ครูยังให้ความรู้แก่เรามากมายและยังสอนให้เราเป็นคนดีอีกด้วย ด้วยความเสียสละของครูที่ทำให้เราทำให้ฉันซาบซึ้งในอาชีพครูเป็นอย่างมาก

ฉันใฝ่ฝันอยากจะเป็นครูมาตั้งแต่เด็กแล้ว เพราะคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่น่ายกย่องมาก ครูแต่ละคนมีใจเสียสละเพื่อส่วนรวมโดยเฉพาะครูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้ครูมีจำนวนลดลงเนื่องจากสาเหตุมีครูถูกยิงตายถูกระเบิด และมีครูบางส่วนที่หวาดกลัวจากเหตุการณ์ความไม่สงบแล้วก็ย้ายออกจากพื้นที่ทำให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียนขาดครูเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ทำให้ฉันคิดว่าฉันควรที่จะโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีใจเสียสละเพื่อสังคมบ้างไม่มากก็น้อยเท่าที่จะทำได้โดยการเลือกอาชีพครู

คุณครูมะลิ จินดารัตน์ ซึ่งท่านเป็นบุคคลที่เสียสละต่อโรงเรียนปากน้ำเป็นอย่างมาก ท่านเป็นบุคคลที่ยอมเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อนักเรียน เพื่อกิจกรรมทางโรงเรียน และยอมทุ่มเททุกอย่างที่สามารถทำให้โรงเรียนปากน้ำเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น นับว่าท่านเป็นครูที่ฉันประทับใจมานาน ถึงแม้ครูมะลิจะเคยดุเคยตีฉันบ้างแต่ฉันก็ไม่เคยโกรธเพราะคิดว่าครูกำลังอบรมเราอยู่ ดังสุภาษิตไทยที่ว่า รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี ครูมะลิรักนักเรียนทุกคนเหมือนลูก ท่านสอนนักเรียนทุกคนเป็นคนดี เป็นคนเก่งและที่สำคัญฉันต้องให้พ่อกับแม่ภูมิใจในตัวฉันเพราะพ่อกับแม่คิดว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่มั่นคงเพื่อต่อไปจะได้ดูแลตัวเองและครอบครัวอย่างสุขสบาย

ครูนับว่าเป็นบุคคลที่ประเสริฐนัก เพราะครูนั้นเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ของชาติ ดังนั้นเราก็มีส่วนร่วมที่จะทำให้ชาติไทยเราเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นได้ ถ้าเราอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนดีและเพื่อตอบแทนคุณของแผ่นดินการประกอบอาชีพข้าราชการครูเป็นการตอบแทนแผ่นดินอย่างหนึ่งที่ประชาชนอย่างเราสามารถทำได้

สุดท้ายนี้ดิฉันจึงขอเอา เพลงเทียนเล่มน้อย มาเพื่อน้อมระลึกถึงพระคุณของครู ครูคือเทียนส่องทางสร้างคน เป็นคน ด้วยผลของการศึกษา ครูจึงเป็นบุคคล ล้ำค่า...นำพา ประชาและชาติ

สดี ไศ ครูอยู่ที่ไหน เจริญรุดไปที่นั่น เพราะครูคือผู้สร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญา...ตั้งแสงเทียนจุด
ท่า ด้านพายุแรงลมเป่า มิเคยมอดดับอัปเฉา ดังเพียงโง่เขลา ของคน

ครูหวังตั้งใจให้การศึกษา ครูหวังตั้งใจให้การศึกษา ส่งเสริมปัญญาอวยศจิตชน สั่งสอน
ดรณสร้างบุญกุศล สร้างฐานะตนเรียนรู้สิ่งควรร ครูเหมือนเทียนเล่มน้อย แต่มีแสงลอยโชติ แม้
รวมกันหมื่นแสนดวง ย่อมพาโลกนี้สว่าง ชีวิตครูแจ่มใส ดังเรือน้อยคอยรับจ้าง แท้คือเทียนส่องนำ
ทาง สร้างคนเป็นศรีของชาติ.....ด้วยรัก

(เรียงความวันครู : เด็กหญิงอามีเราะห์ สมาแฮ ชั้น ม.2/15 โรงเรียนปากน้ำ)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า

การเลือกเรื่อง และการตั้งชื่อเรื่อง

การเลือกเรื่องผู้เขียนเลือกเขียนเรื่องที่ใกล้ตัว ซึ่งเป็นเรื่องที่คุณเขียนมีประสบการณ์ตรงจึง
สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างชัดเจนและน่าสนใจ

การตั้งชื่อเรื่อง “ครูดีที่ฉันประทับใจ” ชื่อเรื่องบอกแนวทางของเรื่องว่ามีจุดประสงค์อย่างไร
ครอบคลุมเนื้อหาสาระของเรื่อง ถ้อยคำสำนวนกะทัดรัดและเข้าใจง่าย

การวางโครงเรื่อง

การกำหนดขอบเขตของเรื่องชัดเจน รวบรวมความคิดที่จะเขียนและจัดลำดับความสำคัญ
ของแต่ละหัวข้อ จัดลำดับเนื้อหาให้ต่อเนื่องและสัมพันธ์กันตลอดทั้งเรื่อง แยกประเด็นในการเขียน
ชัดเจน เนื้อหาของเรียงความไม่นอกเรื่อง

การเขียนและการตรวจทาน

เนื้อหาของเรียงความถ่ายทอดเรื่องราว ความคิด ทศนคติในเรื่องที่เขียนได้เป็นอย่างดี ภาษา
ที่ใช้ถูกต้องตามหลักการเขียน สะกดคำได้ถูกต้องตรงตามความหมาย ใช้คำให้ถูกต้องตามกาลเทศะ
เหมาะสมกับบุคคลและโอกาส ผู้กระเียบคให้กระชับ มีการใช้สำนวนโวหารต่างๆประกอบการเขียน
ดังนี้

คำนำ

ผู้เขียนเขียนคำนำโดยการโน้มน้าวและชักจูงให้ผู้อ่าน
คล้อยตามนอกจากนี้ยังมีการใช้อุปมาโวหารประกอบการ
เขียนด้วย คือ

...ครูเปรียบเสมือนแม่คนที่สองที่คอยอบรมสั่งสอนเรามา
ตั้งแต่อนุบาลจนถึงโตเป็นผู้ใหญ่...

เนื้อเรื่อง

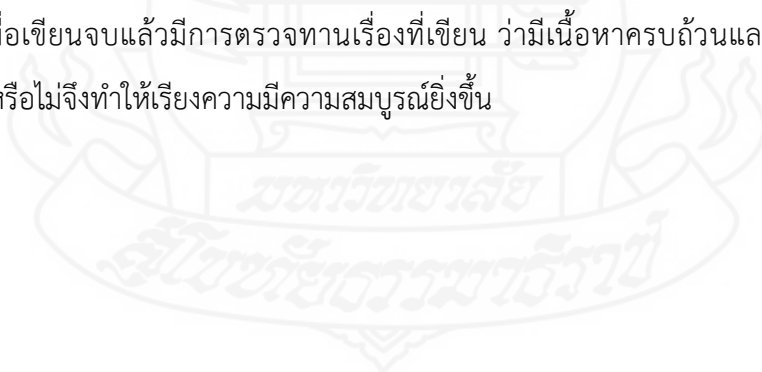
ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่องโดยการอธิบายให้รายละเอียดและยกตัวอย่างเพื่อขยายประโยคให้เข้าใจ เช่น ...ฉันใฝ่ฝันอยากจะเป็นครูมาตั้งแต่เด็กแล้ว เพราะคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่น่ายกย่องมาก ครูแต่ละคนมีใจเสียสละเพื่อส่วนรวมโดยเฉพาะครูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้... มีการใช้อุปมาโวหารประกอบการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น เช่น ...ครูนั้นว่าเป็นบุคคลที่ประเสริฐนัก เพราะครูนั้นเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ของชาติ...

สรุป

ผู้เขียนสรุปจบด้วยเพลงที่ฝากข้อคิดให้แก่ผู้อ่าน คือ ... ครูคือเทียนส่องทางสร้างคน เป็นคน ด้วยผลของการศึกษา ครูจึงเป็นบุคคล ล้ำค่า...นำพา ประชาและชาติสดใส ครูอยู่ที่ไหน เจริญรุ่งโรจน์ที่นั่น เพราะครูคือผู้สร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญา...ดั่งแสงเทียนจุดท่า ด้านพายุลมเป่า มิเคยมอดดับอับเฉา ดั่งเพียงโง่เขลา ของคน

เมื่อเขียนจบแล้วมีการตรวจทานเรื่องที่เขียน ว่ามีเนื้อหาครบถ้วนและใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่จึงทำให้เรียงความมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ 6.1, กิจกรรมที่ 6.2

ให้ผู้เรียนพิจารณาดังนี้

ผู้เขียนต้องเขียนคำนำให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและเขียนเพื่อชักนำให้ผู้อ่านสนใจอ่านเนื้อเรื่อง คำนำมักเขียนเพียงย่อหน้าเดียว ในการขึ้นคำนำสามารถขึ้นได้หลายวิธี เช่น

- คำนำเริ่มด้วยการยกคำพูด คำคม หรือสุภาษิตที่น่าสนใจ
- คำนำที่เริ่มด้วยบทร้อยกรอง
- คำนำที่โน้มน้าวและชักจูงให้ผู้อ่านคล้อยตาม
- เขียนนำด้วยบทเพลง
- เขียนนำด้วยคำถาม
- เขียนนำด้วยถ้อยคำสั้นๆ ง่ายๆ รัดกุมในหัวข้อเรียงความ

การเขียนเนื้อเรื่องควรเริ่มต้นจากการวางแผนการเขียนให้ชัดเจน รัดกุม กะทัดรัด จึงประมวลความคิดทั้งหมดไว้ในรูปของการวางโครงเรื่อง เป็นประโยคใจความสำคัญ แล้วจึงเขียนขยายความประโยคใจความในย่อหน้าอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่

- การอธิบายให้รายละเอียดหรือคำจำกัดความ ขยายความให้เป็นที่เข้าใจแจ่มชัดยิ่งขึ้น
- การยกตัวอย่าง เป็นการขยายประโยคเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
- การเปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการกล่าวชัดเจนหรือเปรียบเทียบ 2 สิ่งซึ่งมีส่วนคล้ายและแตกต่างกันเพื่อให้เข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น
- การใช้เหตุผล การขยายใจความสำคัญด้วยการใช้เหตุผล ข้อสำคัญต้องมีสัมพันธภาพคือความเกี่ยวเนื่องของใจความซึ่งเป็นเป็นเหตุผลรับกัน และมีการลำดับอย่างดีเพื่อความหน้าเชื่อถือ ด้วยการเขียนส่วนเนื้อเรื่องนิยมใช้วิธีการตั้งที่กล่าวมา โดยมีทั้ง การขยายความด้วยการอธิบายการเปรียบเทียบและการยกตัวอย่างประกอบการให้เหตุผล ปะปนกันไป ทั้งนี้ จุดมุ่งหมายสำคัญของการขยายใจความสำคัญก็เพื่อให้ประโยค ชัดเจนขึ้น

การเขียนสรุปจะต้องชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านจับประเด็นความคิดสำคัญให้ถูกต้องยิ่งขึ้นการเขียนสรุปควรใช้ภาษาสั้นๆ กระชับ และให้น่าอ่าน

วิธีเขียนสรุปมีหลายแบบ เช่น

- สรุปด้วยการฝากข้อคิดและความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน
- สรุปด้วยการย้ำให้เห็นความสำคัญ
- สรุปด้วยคำคม คำสุภาษิต หรือคำประพันธ์ เพื่อสนับสนุนความคิดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

บทที่ 3

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.2 ขอบเขตการศึกษา

1.2.1 แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา จังหวัดสุรินทร์ มีเนื้อหา จำนวน 6 เรื่อง ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 เรื่อง การใช้คำ

แบบฝึกที่ 2 เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร

แบบฝึกที่ 3 เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง

แบบฝึกที่ 4 เรื่อง โวหารในการเขียนเรียงความ

แบบฝึกที่ 5 เรื่อง องค์ประกอบของเรียงความ

แบบฝึกที่ 6 เรื่อง การเขียนเรียงความจากประสบการณ์

โดยแต่ละเรื่องมีจุดประสงค์การเรียนรู้ ใบความรู้และแบบฝึก

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ประเมินโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 10 คน ประเมินโดยมาตราประเมินค่า

1.3 การสร้างแบบฝึก

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก ดังนี้

1.3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ

1) ศึกษาเอกสารหลักสูตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ ดังนี้

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและ รายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ม.2/3 การเขียนเรียงความ

- การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

2) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ

3) วิเคราะห์เนื้อหาในการเขียนเรียงความออกเป็นเรื่องย่อยเพื่อใช้ในการสร้างแบบฝึกและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง

4) สร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้เป็นจำนวน 6 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องประกอบด้วย ไบความรู้ กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง และแบบประเมินการเขียน ให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

แบบฝึกที่ 1 เรื่องการใช้คำ ประกอบด้วยไบความรู้และกิจกรรมให้นักเรียนเขียนคำตามตัวสะกดและการใช้คำให้ตรงความหมาย ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 2 เรื่องประโยคเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วยไบความรู้และ กิจกรรมให้นักเรียนฝึกเขียนประโยคและวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 3 เรื่องการเขียนโครงเรื่อง ประกอบด้วยไบความรู้และกิจกรรมให้นักเรียนบอกความสำคัญ อธิบายขั้นตอนและวางโครงเรื่องที่เขียนประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 4 เรื่องโวหารในการเขียนเรียงความ ประกอบด้วยไบความรู้และ กิจกรรมให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์ประเภทของโวหารและเขียนโวหารประเภทต่างๆได้ ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 5 เรื่ององค์ประกอบของเรียงความ ประกอบด้วยไบความรู้และ กิจกรรมให้นักเรียนฝึกเขียนองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 6 เรื่องเรียงความจากประสบการณ์ ประกอบด้วยใบความรู้ และกิจกรรมให้นักเรียนเขียนเรียงความจากประสบการณ์ตามหัวข้อที่กำหนด ประกอบด้วย 2 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

1.3.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

หลังจากสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความแล้วผู้ศึกษาตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกดังนี้

1) สร้างแบบประเมินคุณภาพแบบฝึก เป็นแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมิน และแบบตรวจสอบคุณภาพหนังสือเป็นแบบประเมินค่าสำหรับนักเรียนโดยครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่

- (1) ลักษณะของแบบฝึก
- (2) กิจกรรมในแบบฝึก
- (3) การใช้ภาษา

2) นำแบบฝึกการเขียนเรียงความให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพแบบฝึก ด้านลักษณะของแบบฝึก กิจกรรมในแบบฝึก การใช้ภาษา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)

3) วิเคราะห์คุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นการประเมินในภาพรวมและรายด้าน เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกต่อไป

4) นำแบบฝึกที่ผ่านการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน ทดลองใช้และประเมินคุณภาพแบบฝึกด้านลักษณะของแบบฝึก กิจกรรมในแบบฝึก การใช้ภาษา โดยใช้แบบประเมินมาตรฐานค่า

5) วิเคราะห์คุณภาพของแบบฝึกจากการประเมินของนักเรียนโดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินแบบฝึกในภาพรวมและรายด้าน เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกต่อไป

1.4 สรุปผลการสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความ

1.4.1 ลักษณะของแบบฝึกการเขียนเรียงความที่สร้างขึ้น มีลักษณะดังนี้

แบบฝึกการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น สอดคล้องกับตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื้อหาที่กำหนดไว้จำนวน 6 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องประกอบด้วย ใบความรู้ กิจกรรมแบบฝึก พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง ให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

แบบฝึกที่ 1 เรื่องการใช้คำ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนเขียนคำตามตัวสะกด และการใช้คำให้ตรงความหมาย ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 2 เรื่องประโยคเพื่อการสื่อสาร เป็นกิจกรรมให้นักเรียนฝึกเขียน ประโยคและวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 3 เรื่องการเขียนโครงเรื่อง เป็นกิจกรรมให้นักเรียนบอก ความสำคัญ อธิบายขั้นตอนและวางโครงเรื่องที่เขียนประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม พร้อมเฉลย ท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 4 เรื่องโวหารในการเขียนเรียงความ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนฝึก วิเคราะห์ประเภทของโวหารและเขียนโวหารประเภทต่างๆ ได้ ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลย ท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 5 เรื่ององค์ประกอบของเรียงความ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนฝึก เขียนองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 6 เรื่องเรียงความจากประสบการณ์ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนเขียน เรียงความจากประสบการณ์ตามหัวข้อที่กำหนด ประกอบด้วย 2 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

1.4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความ

1) ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งมีรายการประมาณอยู่ 3 ด้าน คือ

(1) ด้านลักษณะของแบบฝึก

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่าแบบฝึกมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ความสามารถด้านการเขียนเรียงความ ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ซึ่งสรุปได้ว่าลักษณะของแบบ ฝึกมีความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่าผู้ศึกษาออกแบบและสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนา ความสามารถด้านการเขียนเรียงความได้ดี ลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก รูปแบบการจัดพิมพ์น่าสนใจ ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ดี

(2) ด้านกิจกรรมในแบบฝึก

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่ากิจกรรมในแบบฝึกมีความ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก มีหลากหลายรูปแบบ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมในแบบฝึกมีความ เหมาะสม นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมในแบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 การใช้คำมีการกำหนดแบบฝึกปฏิบัติการใช้คำอธิบายชัดเจนและหลากหลายรูปแบบ ควรเพิ่มจำนวนคำศัพท์ให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้หลากหลายสถานการณ์

แบบฝึกที่ 2 มีการใช้วิธีการวิเคราะห์โครงสร้างประโยค การใช้คำตามหน้าที่ของคำในประโยค มีความละเอียดชัดเจนดี กิจกรรมที่ 2.4 ควรปรับคำชี้แจง จากคำว่าที่ เกี่ยวข้องกับภาพเป็นที่สอดคล้องกับภาพ

แบบฝึกที่ 3 การวางโครงเรื่อง แสดงตัวอย่างการวางโครงเรื่องชัดเจน มีการแนะนำแนวทางปฏิบัติจากง่ายไปยาก ควรมีการฝึกซ้ำหรือเกมเกี่ยวกับการเขียนเพิ่มเติมเพื่อให้ นักเรียนสนใจมากขึ้นและเพิ่มการฝึกแสดงความคิดเห็น เพราะในการเขียนเรียงความนักเรียนต้องมี ประสบการณ์คิดใช้เป็นกิจกรรมก่อนโครงเรื่อง

แบบฝึกที่ 4 มีวิธีการเขียนโดยเสนอกลวิธีการเขียนที่สอดคล้องกับรูปแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกตามลำดับขั้นตอน

แบบฝึกที่ 5 องค์ประกอบของเรียงความ เสนอแนะให้มีการฝึกโดยเปลี่ยนแนวคิดหรือประเด็นในการเขียนให้หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน

แบบฝึกที่ 6 มีการสรุปบททวนความรู้และการนำไปใช้ในสถานการณ์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียนและควรเพิ่มรายละเอียดเกณฑ์การประเมินผลการเขียน เรียงความแบบ Scoring rubric

(2) ด้านการใช้ภาษา

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความเห็นว่า ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ภาษาที่ใช้อ่าน เข้าใจง่าย ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งสรุปได้ว่าด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสม

2) การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกการเขียนเรียงความ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คนประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบฝึกการเขียนเรียงความโดยใช้แบบมาตราประเมินค่า มีความเหมาะสมมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 10 ข้อดังนี้

(1) กิจกรรมมีหลากหลายรูปแบบน่าสนใจ

นักเรียนเห็นว่ากิจกรรมในแบบฝึกมีรูปแบบน่าสนใจ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมในแบบฝึกมีความน่าสนใจในระดับมาก โดยนักเรียนให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขว่า รูปแบบของกิจกรรมในแบบฝึกมีความคล้ายคลึงกัน ควรมีแบบฝึกมากกว่านี้เพื่อฝึกฝนและได้ทดสอบความรู้ ควรเพิ่มภาพประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

(2) จำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าจำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสรุปได้ว่าจำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสมในระดับมาก นักเรียนให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มจำนวนกิจกรรมในแบบฝึกแต่ละเรื่อง เพื่อให้กิจกรรมมีหลากหลายเพื่อสร้างความสนใจและไม่เบื่อในการทำและฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนมีความเข้าใจที่ชัดเจน

(3) กิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไป

นักเรียนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมในแต่ละแบบฝึกไม่ยากเกินไป โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไปอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนให้ข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีกิจกรรมหลายแบบเพื่อสร้างความสนใจ

(4) กิจกรรมในแบบฝึกไม่ง่ายเกินไป

นักเรียนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไป โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 ซึ่งสรุปได้ว่า กิจกรรมแต่ละกิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไปอยู่ในระดับมาก

3) คำชี้แจงในกิจกรรมเข้าใจง่าย

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าคำชี้แจงในแต่ละกิจกรรมมีความเข้าใจง่าย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสรุปได้ว่า คำชี้แจงในแต่ละกิจกรรมเข้าใจง่ายในระดับมาก โดยนักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขว่า ควรปรับคำชี้แจงให้ง่ายและชัดเจน เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้

4) ข้อคำถามในกิจกรรมชัดเจน

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าข้อคำถามในกิจกรรมมีความชัดเจน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 ซึ่งสรุปได้ว่าข้อคำถามที่ใช้ในกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีความชัดเจนในระดับมาก โดยนักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขว่า ควรเพิ่มตัวอย่างในแต่ละกิจกรรมเพื่อความเข้าใจชัดเจนและความสมบูรณ์ของแบบฝึก

5) กิจกรรมในแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้

นักเรียนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมแต่ละกิจกรรมในแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถฝึกการเขียนเรียงความได้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมในแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนได้ให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกว่า กิจกรรมในแบบฝึกควรมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

6) มีเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมให้ผู้เรียนตรวจสอบได้

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องของแบบฝึกที่ทำได้ด้วยตัวเอง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ซึ่งสรุปได้ว่าเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบเองได้อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนมีคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกว่า เฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมบางกิจกรรมยังไม่ชัดเจน ควรมีการแก้ไขให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบคำตอบด้วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์

5) การเฉลยมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และตอบเองได้อย่างเสรี

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเฉลยมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และตอบเองได้อย่างเสรี โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

6) ภาษาที่ใช้สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการใช้ภาษาที่ใช้ในแบบฝึกสื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ซึ่งอยู่ในระดับมาก สามารถสรุปได้ว่าภาษาที่ใช้สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ผลการสร้างแบบฝึก

ผลการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา จังหวัดสุรินทร์ สามารถอภิปรายผลการสร้างแบบฝึกได้ ดังนี้

ลักษณะของแบบฝึก

แบบฝึกที่สร้างขึ้น เป็นแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา จังหวัดสุรินทร์ แบบฝึกที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื้อหาที่กำหนดไว้จำนวน 6 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องประกอบด้วย ใบความรู้ กิจกรรมแบบฝึก พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง ให้ผู้เรียนปฏิบัติดังนี้

แบบฝึกที่ 1 เรื่องการใช้คำ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนเขียนคำตามตัวสะกดและการใช้คำให้ตรงความหมาย ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 2 เรื่องประโยคเพื่อการสื่อสาร เป็นกิจกรรมให้นักเรียนฝึกเขียนประโยคและวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 3 เรื่องการเขียนโครงเรื่อง เป็นกิจกรรมให้นักเรียนบอกความสำคัญ อธิบาย ขั้นตอนและวางโครงเรื่องที่เขียนประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 4 เรื่องโวหารในการเขียนเรียงความ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์ ประเภทของโวหารและเขียนโวหารประเภทต่างๆได้ ประกอบด้วย 6 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 5 เรื่องการเขียนเรียงความ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนฝึกเขียนองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

แบบฝึกที่ 6 เรื่องเรียงความจากประสบการณ์ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนเขียนเรียงความ จากประสบการณ์ตามหัวข้อที่กำหนด ประกอบด้วย 2 กิจกรรม พร้อมเฉลยท้ายเรื่อง

ผู้ศึกษาได้สร้างแบบฝึกตามหลักในการสร้างแบบฝึกของสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, น.145-146) ซึ่งกล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกไว้ว่าต้องศึกษาปัญหา และความต้องการ ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะ ที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหา หรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบฝึก พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการฝึก การสร้างแบบฝึกต้องสอดคล้องกับเนื้อหา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ หลักในการสร้างแบบฝึกของ พงษ์ศักดิ์ พางาม (2549, น.31) ที่กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ ที่ดีต้องสอดคล้องกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ ความต้องการผู้เรียน ในแง่ของหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และ เวลาไม่มากเกินไป ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา จังหวัดสุรินทร์ สามารถอภิปรายผลการตรวจสอบ คุณภาพของแบบฝึกได้ดังนี้

2.2.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งมีรายการประมาณอยู่ 3 ด้าน คือ

1) ด้านลักษณะของแบบฝึก

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในด้านลักษณะของแบบฝึก โดยมีค่าดัชนีความ สอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าลักษณะของแบบฝึกมีความเหมาะสม แบบฝึกมีจุดมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ จุดประสงค์สอดคล้องกับตัวชี้วัดการเขียนเรียงความ แบบฝึกมีความเหมาะสมกับระดับชั้นหรือวัยของผู้เรียน ลักษณะของแบบฝึกจูงใจให้ผู้เรียนทำ ต่อเนื่อง จำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม การตอบคำถามมีทั้งแบบกำหนดคำตอบ ให้และแบบให้ตอบเสรี มีการจัดทำเฉลยที่ชัดเจน เหมาะสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้อง กับ วรสุตา บุญยไวโรจน์ (2536, น.37) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า มีความชัดเจนทั้ง

คำสั่งและวิธีทำ ควรคิดได้เร็วและทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนาน มีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานขอความรู้ของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง แบบฝึกแยกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป มีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และแบบให้ตอบโดยเสรี ไร้ความสนใจของนักเรียนตั้งแต่หน้าปกไปจนหน้าสุดท้าย ควรได้รับการปรับปรุงควบคู่ไปกับหนังสือเรียนอยู่เสมอ มีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึกและแบบฝึกหัดที่ประเมินความสามารถของเด็กได้ด้วย

2) ด้านกิจกรรมในแบบฝึก

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้านกิจกรรมในแบบฝึก โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่ากิจกรรมในแบบฝึกมีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมแบบฝึกมีความเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมในแบบฝึกเรียงลำดับจากง่ายไปยาก กิจกรรมในแบบฝึกมีหลากหลายรูปแบบ คำชี้แจงกิจกรรมในแบบฝึกมีความชัดเจน ข้อคำถามในกิจกรรมชัดเจน กิจกรรมในแบบฝึกช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สอดคล้องกับ พรพพรหม อัตตวิฒนากุล (2547, น.21) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า ควรสร้างให้ตรงจุดประสงค์ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีกิจกรรมหลายแบบให้นักเรียนเลือกทำ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน สามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้และสอดคล้องกับ เตือนใจ ตรีเนตร (2544, น.7) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า แบบฝึกจะต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีคำสั่งและคำอธิบายอย่างชัดเจน มีเนื้อหา รูปแบบน่าสนใจ

3) ด้านการใช้ภาษา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในด้านการใช้ภาษา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่าด้านการใช้ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ วรสุดา บุญยไวยโรจน์ (2536, น.37) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีด้านการใช้ภาษาไว้ว่า ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกหัด ควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น.145) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีด้านการใช้ภาษาไว้ว่าควรใช้สำนวนภาษาที่ง่าย

2.2.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกโดยนักเรียน

นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ประเมินโดยใช้แบบมาตราประเมินค่า โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 10 ข้อดังนี้

1) กิจกรรมมีหลากหลายรูปแบบน่าสนใจ

นักเรียนมีความเห็นว่า กิจกรรมในแบบฝึกมีหลากหลายรูปแบบน่าสนใจ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสอดคล้องกับ วรสุดา บุญยไวยโรจน์ (2536, น.37) ที่

กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า แบบฝึกหัดที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายรูป เพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น.145) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า ถ้าเป็นแบบฝึกที่ต้องการให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีความหลากหลายรูปแบบ

2) จำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม

นักเรียนมีความเห็นว่า จำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสอดคล้องกับ กุสยา แสงเดช (2545, น.6-7) แบบฝึกที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายแบบเพื่อเร้าความสนใจ และไม่เบื่อในการทำและฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนชำนาญและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น.145) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า กิจกรรมเหมาะสมกับระดับวัยหรือความสนใจของนักเรียน

3) กิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไป

นักเรียนมีความเห็นว่า กิจกรรมในแต่ละแบบฝึกไม่ยากเกินไปในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ซึ่งสอดคล้องกับ กุสยา แสงเดช (2445, น.6-7) ที่กล่าวไว้ว่า แบบฝึกที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญาและประสบการณ์ ฉะนั้น การทำแบบแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอและมีทุกระดับตั้งแต่ง่าย ปานกลาง จนถึงค่อนข้างยาก ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึกและสอดคล้องกับ จินตนา ชูเชิด (2537:24) ที่กล่าวไว้ว่า แบบฝึกที่ดีควรเรียงลำดับความยากง่าย

4) กิจกรรมในแบบฝึกไม่ง่ายเกินไป

นักเรียนมีความเห็นว่า กิจกรรมในแต่ละแบบฝึกไม่ง่ายเกินไปในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.40 ซึ่งสอดคล้องกับ กุสยา แสงเดช (2445, น.6-7) ที่กล่าวไว้ว่า แบบฝึกที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญาและประสบการณ์ ฉะนั้น การทำแบบแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอและมีทุกระดับตั้งแต่ง่าย ปานกลาง จนถึงค่อนข้างยาก ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึกสอดคล้องกับ จินตนา ชูเชิด (2537, น.24) ที่กล่าวไว้ว่า แบบฝึกที่ดีควรเรียงลำดับความยากง่าย

5) คำชี้แจงในกิจกรรมเข้าใจง่าย

นักเรียนมีความเห็นว่าคำชี้แจงในแต่ละกิจกรรมมีความเข้าใจง่ายในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544:145) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า มีคำชี้แจงสั้นๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำ

โดยง่ายและสอดคล้องกับ กุสยา แสงเดช (2545, น.6-7) ที่กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า แบบฝึกที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้

6) *ข้อคำถามในกิจกรรมชัดเจน*

นักเรียนมีความเห็นว่าข้อคำถามในกิจกรรมมีความชัดเจนในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 ซึ่งสอดคล้องกับวรสุดา บุญไวยโรจน์ (2536, น.37) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีว่าควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

7) *กิจกรรมในแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้*

นักเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมในแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถฝึกการเขียนเรียงความได้ ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ซึ่งสอดคล้องกับ วรสุดา บุญไวยโรจน์ (2536, น.37) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า แบบฝึกหัดที่ดี ควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดหมายของการฝึก ลงทุนน้อย ใช้ได้นานและทันสมัยอยู่เสมอ

8) *มีเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมให้ผู้เรียนตรวจสอบเองได้*

นักเรียนมีความเห็นว่าเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องของแบบฝึกที่ทำได้ด้วยตัวเองอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ซึ่งสอดคล้องกับ กุสยา แสงเดช (2445, น.6-7) ที่กล่าวถึงแบบฝึกที่ดีไว้ว่าควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ให้รู้จักค้นคว้ารวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อยๆ หรือที่ตัวเองเคยใช้ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ มากยิ่งขึ้น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่ได้ฝึกนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป

9) *การเฉลยมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และตอบเองได้อย่างเสรี*

นักเรียนมีความเห็นว่า การเฉลยมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และตอบเองได้อย่างเสรีอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น.145) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่ามีให้เลือกทั้งตอบแบบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี

10) *ภาษาที่ใช้สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย*

นักเรียนมีความเห็นว่าภาษาที่ใช้ในแบบฝึกสื่อความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ซึ่งสอดคล้องกับ วรสุดา บุญไวยโรจน์ (2536, น.37) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีด้านการใช้ภาษาไว้ว่า ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกหัด ควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น.145) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีด้านการใช้ภาษาไว้ว่าควรใช้สำนวนภาษาที่ง่าย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา จังหวัดสุรินทร์ ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในด้านต่างๆ สามารถนำไปใช้เป็นแบบฝึกในสาระการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นอกจากนี้กิจกรรมในแบบฝึกบางกิจกรรมยังสามารถเป็นแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในสาระหลักการใช้ภาษา สาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้อีกด้วย

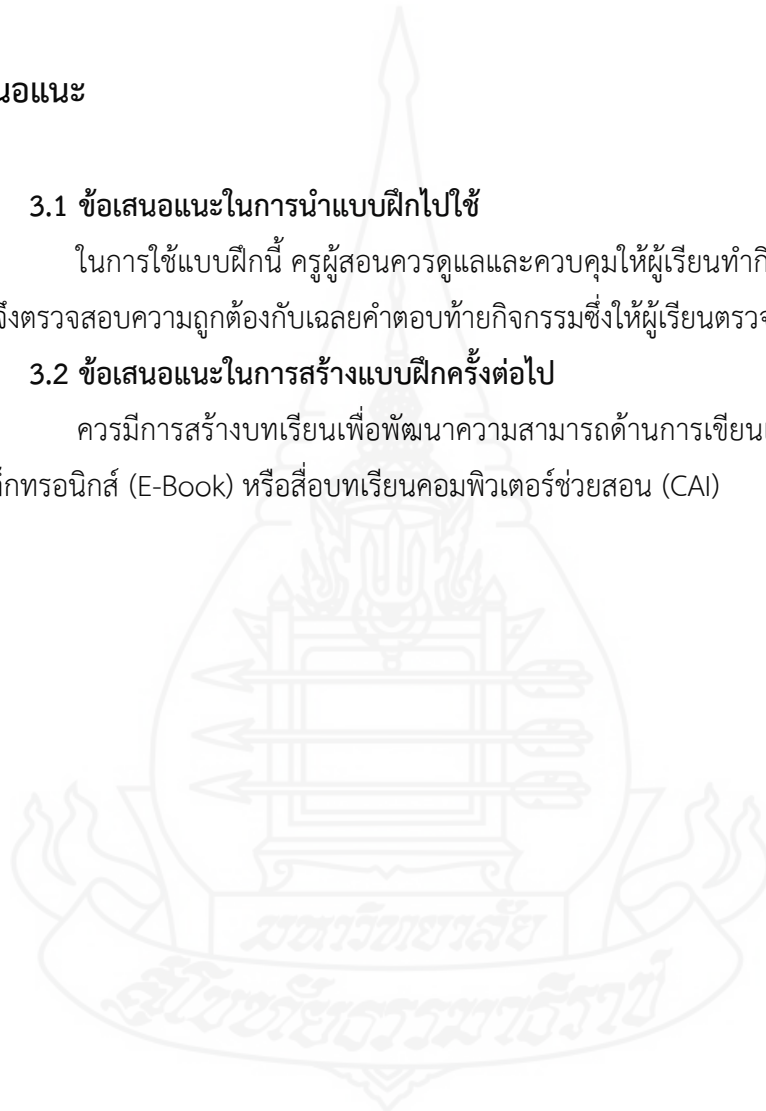
3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำแบบฝึกไปใช้

ในการใช้แบบฝึกนี้ ครูผู้สอนควรดูแลและควบคุมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในแต่ละเรื่องก่อน แล้วจึงตรวจสอบความถูกต้องกับเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมซึ่งให้ผู้เรียนตรวจเองได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบฝึกครั้งต่อไป

ควรมีการสร้างบทเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) หรือสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ (2546) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2540). *เรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกหัดภาษาไทยระดับ ประถมศึกษาใน ภาควิชาประถมศึกษา. สัมมนาประถมศึกษาสัมพันธ์ ครั้งที่ 15 น.-14* เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยา สหชาติโกสีย์ (2545) *สื่อการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- กุกยา แสงเดช. (2545). *แบบฝึก*. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- แก้วแก้ว. (2557). *ดอกแก้วกระบุหนิง*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: อักษรโสภณ.
- จตุพร ชาดง. (2547). *การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยแผนที่ความคิด วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จริยภรณ์ รุจิโมระ. (2548). *การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านออกเสียงของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้น ปีที่ 1*. วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่.
- จินตนา ชูเชิด. (2537). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยากภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมแบบฝึก*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และคณะ. (2558). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เขาวนีย์ เกิดเททางค์. (2524). *เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้แบบฝึกกับไม่ใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2549). *การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.

- ณัฐณี ศรีคำ. (2549). *การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ต้องมาตราแม่กด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเทศบาลประตูลี่ อำเภอเมืองลำพูน.* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ดรุณี เรือนใจมัน. (2546). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเสริม เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเอกสารจริง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีประจันต์ "เมธีประมุข" อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี.* มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- เตือนใจ ตรีเนตร. (2544). *ผลการใช้แบบฝึกการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์เรื่องพื้นที่สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทศนา แคมมณี. (2561). *ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมโฆษ. (2544). *ธรรมลีลา.* กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- ธรรมจักร สร้อยพิกุล. (2542). *เหมือนๆ จะแพ้แต่ไม่แพ้.* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ. (2546). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำในมาตราแม่กดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ผจงวาด พูลแก้ว. (2551). *การเขียนเรียงความจดหมาย.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา.* กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- พงษ์ศักดิ์ พางาม. (2549). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- พรพรหม อัดตวัฒน์กุล. (2547). *ผลการใช้แบบฝึกทักษะการแก้ไขโจทย์คณิตศาสตร์ เรื่อง การประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- "พระบรมราชาวาทะพระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันราชภัฏ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2540" ในประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราชาวาทะที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ *ปีพุทธศักราช 2540* (2541) กรุงเทพฯ: สำนักราชเลขาธิการ
- พุทธทาสภิกขุ. (2542). *แก่นพุทธศาสตร์.* กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-สุรินทร์. (2549). พาเที่ยวปราสาทภูมิโปน. ใน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ-สุรินทร์. น.24 สุรินทร์.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (2556). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- มาลา คำจันทร์. (2555). เจ้าจันทร์ผมหอม นิราศพระธาตุดอนรินทร์แขวน. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- ไมตรี ลิ้มปิชาติ. (2535). ฉันทคือต้นไม้. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- รัชนี มั่งคั่ง. (2553). การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความ ด้วยกระบวนการคิดเชิงโมทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรสุดา บุญยไวโรจน์. (2536). การพัฒนาทักษะทางภาษาไทยในระดับประถมศึกษา เรื่องนำรู้สำหรับครูภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 18, 3 : 8-11.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาณิช จรุงกิจอนันต์. (2541). ซอยเดียวกัน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บุรพาสาส์น.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.) (2558) หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.).
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2537). เอกสารความรู้สำหรับครูภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดค้น แบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2543). พัฒนาการของคุณภาพนักเรียน ประถมศึกษา และแนวทางการประเมิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2537). เอกสารความรู้สำหรับครูภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดค้น แบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *พัฒนาการของคุณภาพนักเรียน ประถมศึกษาและแนวทางการประเมิน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย เรื่อง วรรณคดีวิจิตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สกสศ.ลาดพร้าว.
- _____. (2561) *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย เรื่อง วรรณคดีวิจิตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สกสศ.ลาดพร้าว.
- สุรพล ดวงแข. (2533). *อนุรักษธรรมเนียมชาติและสิ่งแวดล้อมก่อนโลกมั่วมน*. สารคดี 6,65.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547). *การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้สู่การพัฒนาผู้เรียน* ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). *การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: อี เค บุคส์.
- เสถียรโกเศศ-นาคะประทีป. (2534). *หิโตปเทศ*. กรุงเทพฯ: ศยาม.
- หรรษา ผลาทร. (2542). *การพัฒนาการเขียน*. เพชรบุรี: สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2549). *ภาษาพาสอน: เรื่องนำสู่สำหรับครูภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร ทองใบและมาลี พันธุ์ประเสริฐ. (2555). *หลักภาษาไทย ม.๔-๕-๖(ฉบับสมบูรณ์)*. กรุงเทพฯ: ริงค์ บี ยอนด์ บุค.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2552). *ภาษาไทย ป.6*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย
การศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ
 นางสาวเสาวรส บุญสม
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทย

1. ชื่อ นางสาวเบญจพร เหล่าวงษ์

สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เบอร์โทรศัพท์ 088-5571355

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) เกียรตินิยมอันดับ 1 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม.) หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

ประสบการณ์การสอนรายวิชาภาษาไทย 4 ปี 6 เดือน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ชื่อ นางสาวสุทธิรัตน์ คงไทย

สถานที่ทำงาน โรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์

เบอร์โทรศัพท์ 081-5485797

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

- ครู Master teacher สพม.33
- ครูผู้ฝึกสอนนักเรียนอ่านฟัง เสียง รางวัลชนะเลิศถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
- ครูผู้ฝึกสอนนักเรียน พาทีสร้างสรรค์ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับประเทศ ปีการศึกษา 2557

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสิรินธร อำเภอเมือง
จังหวัดสุรินทร์

3. ชื่อ นายประวิทย์ วงษ์เก่า

สถานที่ทำงาน โรงเรียนประสาทวิทยาคาร อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

เบอร์โทรศัพท์ 090-2922294

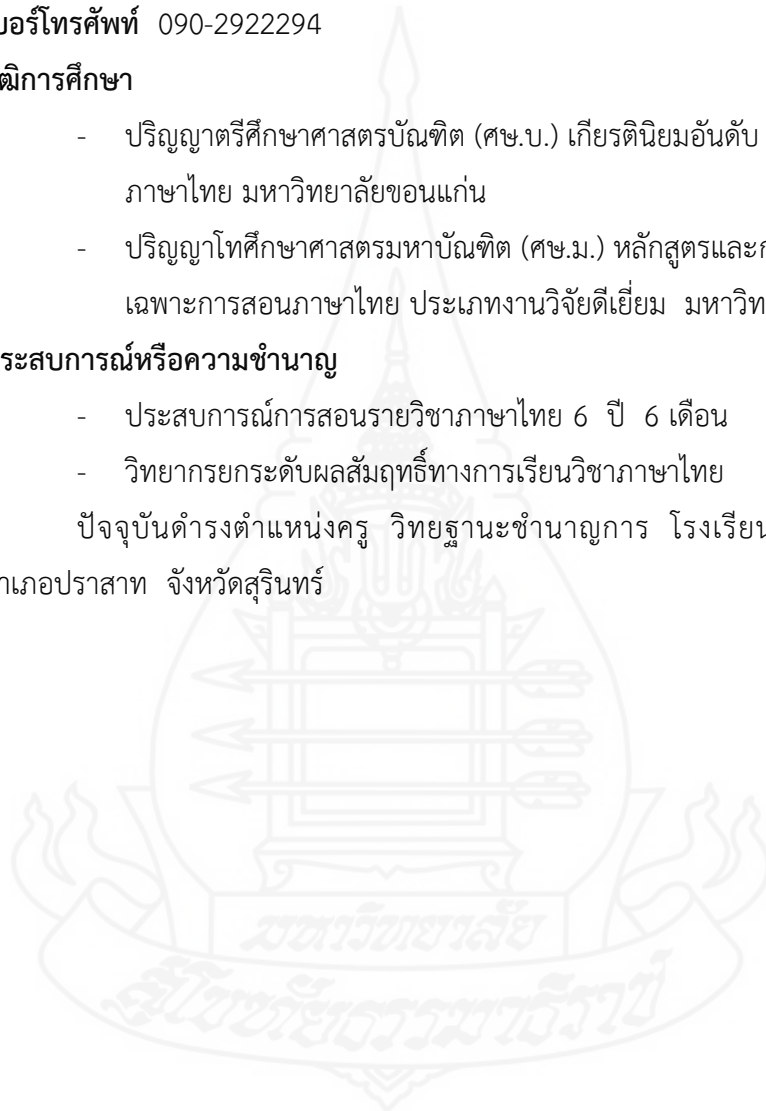
วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) เกียรตินิยมอันดับ 1 สาขาวิชาการสอน
ภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม.) หลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชา
เฉพาะการสอนภาษาไทย ประเภทงานวิจัยดีเยี่ยม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

- ประสบการณ์การสอนรายวิชาภาษาไทย 6 ปี 6 เดือน
- วิทยากรยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนประสาทวิทยาคาร
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/ ๔๒๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวเบญจพร เหล่าวงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวเสาวรส บุญสม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทยสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๒๕๓๖๒๔๖

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/ ๔๒๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสุทธิรัตน์ คงไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวเสาวรส บุญสม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทยสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/ ๔๒๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประวิทย์ วงษ์เก่า

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวเสาวรส บุญสม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทยสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

ภาคผนวก ข
แบบประเมินความคิดเห็น

แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

สำหรับนักเรียน

วัตถุประสงค์ของแบบประเมิน

เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ขึ้น

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 3 หมายถึง มาก
2 หมายถึง ปานกลาง
1 หมายถึง น้อย

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	3	2	1
1. กิจกรรมมีหลากหลายรูปแบบน่าสนใจ			
2. จำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม			
3. กิจกรรมในแบบฝึกไม่ยากเกินไป			
4. กิจกรรมในแบบฝึกไม่ง่ายเกินไป			
5. คำชี้แจงในกิจกรรมเข้าใจง่าย			
6. ข้อคำถามในกิจกรรมชัดเจน			
7. กิจกรรมในแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้			
8. มีเฉลยคำตอบท้ายกิจกรรมให้ผู้เรียนตรวจเองได้			
9. การเฉลยมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และตอบเองได้อย่างเสรี			
10. ภาษาที่ใช้สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย			

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

**แบบประเมินคุณภาพการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ**

วัตถุประสงค์ของแบบประเมิน

เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ขึ้น

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

เห็นว่ายอดเยี่ยม ให้คะแนน 1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

เห็นว่าย่ำแย่ ให้คะแนน - 1

ส่วนประกอบของแบบประเมิน

แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

1. แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
2. ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียน
เรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

รายการที่ประเมิน	ระดับความ คิดเห็น			หมายเหตุ
	1	0	-1	
1. ลักษณะของแบบฝึก				
1.1 แบบฝึกมีจุดมุ่งหมายพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความชัดเจน				
1.2 จุดประสงค์ในแบบฝึกสอดคล้องกับตัวชี้วัดการเขียนเรียงความ				
1.3 แบบฝึกเหมาะสมกับระดับชั้นหรือวัยของผู้เรียน				
1.4 แบบฝึกจูงใจให้ผู้เรียนทำต่อเนื่อง				
1.5 จำนวนกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม				
1.6 การตอบคำถามในแบบฝึกมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้และแบบให้ตอบเสรี				
1.7 แบบฝึกมีเฉลยที่ชัดเจนไว้ตอนท้ายกิจกรรม				
1.8 แบบฝึกเหมาะสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง				
2. กิจกรรมในแบบฝึก				
2.1 กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
2.2 คำชี้แจงกิจกรรมในแบบฝึกมีความชัดเจน				
2.3 กิจกรรมในแบบฝึกเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก				
2.4 ข้อคำถามในกิจกรรมชัดเจน				
2.5 กิจกรรมช่วยฝึกความสามารถด้านการเขียนเรียงความ				
3. การใช้ภาษา				
3.1 ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับผู้เรียน				
3.2 ภาษาที่ใช้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย				

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวเสาวรส บุญสม
วัน เดือน ปีเกิด	24 ตุลาคม 2530
ที่อยู่ปัจจุบัน	22 หมู่ 8 ตำบลไถ่เส้า อำเภอนองแสง จังหวัดสระบุรี 18170
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนหนองแสงวิทยา ตำบลหนองควายโซ อำเภอนองแสง จังหวัดสระบุรี
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะชำนาญการ

